

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra slavistiky – sekce polonistiky

Marek Folwarczny

III. ročník – prezenční studium

Obor: Polština se zaměřením na hospodářko-právní a turistickou oblast (PHP)

**VYBRANÉ PROBLÉMY PŘI PŘEKLADU POLSKÝCH FILMOVÝCH
DIALOGŮ DO ČEŠTINY NA PŘÍKLADU TYPICKÝCH POLSKÝCH
FILMŮ**

**SELECTED PROBLEMS WITH TRANSLATION OF POLISH FILM
DIALOG TO CZECH DEMONSTRATED ON TYPICAL POLISH FILMS.**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Michał Hanczakowski, Ph.D.

OLOMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl všechny použité prameny.

V Olomouci, datum

Podpis

Děkuji Panu Mgr. Michału Hanczakovskému, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, za rady a prokázanou trpělivost.

Podpis

Obsah bakalářské práce

1. Úvod	str. 5
1.1. Vznik a formace polského kina a filmu	str. 6
1.2. Polské kino a film po druhé světové válce	str. 8
1.3. Oscar	str. 11
1.4. Autor knihy „Loutka“ Bolesław Prus	str. 12
1.5. Historické pozadí, problémy a komentář k „Loutce“	str. 14
1.6. Základní informace o vzniku filmu „Loutka“ – W.J. Has	str. 16
1.7. Herecké obsazení a charakteristika hlavních filmových hrdinů	str. 20
1.8. Dialogy ve filmu „Loutka“	str. 27
2. Překlad filmového díla	str. 30
3. Analýza problému překladu textu a konečného porozumění filmu českým divákem	str. 91
3.1. Translatologie	str. 91
3.2. Problémy při překladu filmových dialogů	str. 96
3.3. Překlad zastaralých slov a dialogů	str. 96
3.4. Typická slova období pozitivizmu ve filmu „Loutka“	str. 98
3.5. Křesťanská, chrámová píseň	str. 100
3.6. Oblíbená píseň Řeckého	str. 101
3.7. Postup při práci s překladem a tvorbou titulků k filmu „Loutka“	str. 102
3.8. Příklady aplikace teorie v praxi při tvorbě titulků k filmu „Loutka“	str. 104
3.9. Pár slov o problémech při vzniku titulků k filmu „Loutka“	str. 105
4. Závěr	str. 106
5. Bibliografie	str. 107
6. Anotace	str. 109
7. Seznam příloh	str. 110

1. Úvod

V úvodu chci představit svůj nástin a plán bakalářské práce.

Již třetím rokem jsem studentem oboru „Polština se zaměřením na hospodářsko-právní a turistickou oblast“ (PHP). Za tuto dobu jsem měl možnost poznat polskou filologii z různého úhlu pohledu. Nejvíce mě však zaujaly předměty zaměřené na dějiny polské kinematografie a překlad odborného textu. Tato skutečnost mě přivedla na nápad zpracování bakalářské práce na téma: „Vybrané problémy při překladu polských filmových dialogů do češtiny na příkladu typických polských filmů“.

Po přečtení knihy „Loutka“ Bolesława Prusa a zhlédnutí stejnojmenného filmu Wojciecha Jerzego Hasa jsem se rozhodl tento film přeložit do češtiny. Hlavním cílem této bakalářské práce byl překlad polských filmových dialogů do češtiny, následné zpracování titulků a problémy spojené s překladem polských filmových dialogů do češtiny. Mým dalším cílem bylo poukázat na fakta kolem vzniku Loutky a přiblížit je českým studentům a jiným divákům.

V první části této bakalářské práce jsem se rozhodl představit autora literární předlohy B. Prusa a režiséra filmu „Loutka“ Wojciecha Jerzego Hasa. Dále jsem v této úvodní části představil všechna fakta spojená s filmem „Loutka“. Na konci jsem uvedl základní informace o vzniku polského kina a filmu v době od 1892 po rok 1968 kdy byla „Loutka“ natočena.

Druhá část obsahuje překlad filmového díla (titulky).

Na začátku třetí části bakalářské práce, jsem uvedl základní údaje o translatoologii. Tyto poznatky jsem získal v době studia na Univerzitě Palackého a do jisté míry jsem z nich vycházel při práci s překladem. Dále se v této části nachází všechny, mnou odhalené, problémy spojené s překladem filmu „Loutka“. Na konci je uveden postup při práci s titulky a problémy, které se vyskytly v době jejich vzniku.

Film „Loutka“ Wojciecha Jerzego Hasa byl natočen v roce 1968 v Łodzi.

Filmová adaptace tohoto románu měla různou kritiku. Někteří považovali tento film za velmi dobrý a jiní pouze za chabý odraz velkolepého díla.

Z mého pohledu je tento film povedenou adaptací románu Bolesława Prusa, ačkoliv v něm chybí mnoho zajímavých postav a okamžiků, které knižní vydání románu obsahuje.

V posledních třech letech studia na Univerzitě Palackého jsem měl možnost pracovat na překladu mnoha polsko-českých textů. Nikdy jsem si nepředstavoval, že by mně tato jazyková disciplína na tolik zaujala, abych se jí tímto způsobem věnoval, ačkoliv mám s překladem polského filmu jenom malé zkušenosti. Tyto fakta mně neodradily a rozhodl jsem se postavit této výzvě čelem.

1.1. Vznik a formace polského kina a filmu.

Vznik kina na polském území (1895- 1918)

První projekce filmů na polském území se konaly pomocí Edisonovy aparatury (cynetografu) 18. 7. 1896 ve Warszawě. O dva týdny později v srpnu v Łodzi v Helenově v exkluzivním parku pro elitu, a v září ve Lwově.

Zajímavostí je, že první cyklus představení, původně naplánován na 4 dny v Krakově trval déle, než dva týdny. Vždy, když se objevily nové filmy produkce bratrů Lumiere publikum vnímalo tyto filmové ukázky nejenom jako technickou zajímavost, ale také jako zdroj informací o okolním světě.

Prvním polským celosvětově uznávaným teoretikem filmu byl Bolesław Matuszewski, syn učitele, který se dlouhou dobu zabýval fotografií. Dalším nejvýznamnějším polským filmovým průkopníkem byl Kazimierz Prószyński narozen ve Warszawě v roce 1875 a zesnulý v 1945 w Mauthausen. Jeho největším úspěchem byl (pleograf) – fotografický a projekční aparát. Díky tomuto aparátu vynálezce již od 1895 r. realizoval krátké filmy. Toto datum můžeme považovat jako začátek kinematografie na polském území.¹

¹ Historia kina polskiego str. 15 - 26

Období formace polského filmového života

Dalšími průkopníky polského kina se stali bratři Krzemińscy, kteří v prosinci 1899 založili v Łodzi v prostorech bývalé restaurace první trvalé kino. Kino působilo po dobu tří měsíců pod názvem „Gabinet Iluzji”. Jedno představení se skládalo ze čtyř filmů a trvalo padesát minut. Filmové plátno mělo dva metry. Program se měnil každý týden. Později bratři Krzemińscy založili další kina v Radomiu, Włocławku, Częstochově. V roce 1901 zakoupili v Paříži nový projektor a nové filmy. Poté nastalo období filmových seancí, které tito bratři organizovali v různých městech jako: Kalisz, Białystok, Lublin, Wilno. Tímto způsobem vzniklo putovní kino.

Cena lístků se pohybovala od 35 kopějek po 5 rublů za místo v lóži.

Tituly filmu byly ve francouzštině, a proto vedle filmového plátna stál konferenciér, který tlumočil obsah filmu.

V roce 1902 jeden z bratrů zakoupil v Paříži novou aparaturu ručně malovaných filmů ateliéru Pathé. Divákům se tyto filmy velmi líbily a měly velký úspěch.

V roce 1903 bratři zahájili provoz prvního trvalého kina ve Warszawě o názvu Bioscop. V sálu bylo 260 míst k sezení a promítané filmy měly délku 500-600m a program se měnil každý den.

Od roku 1904 začali bratři pracovat odděleně. Vydali se na cestu po Rusku (Moskva, Archangělsk, Jekaterynburg, Samara, Sibiř, Tobolsko, Irkutsko...). Teprve v roce 1909 unavení cestováním a dobrodružstvími se usadili v Częstochově, kde založili kinematograf Odeon.

Postupně, ve větších městech vznikaly další kina.

Začátky filmové produkce

První produkční období krátkých filmů připadá na léta (1895 – 1902).

Hlavními realizátory byli Lebidziński a Matuszewski.

Následuje několikaletá přestávka. Od roku 1907 – 1909 dochází k rozvoji filmové produkce.

Producenty se stávají majitelé kin a dochází ke dvěma zásadním změnám. První změnou bylo odstoupení od systému prodávání filmových kopií. Druhou bylo prodloužení metráže filmů. Obě tyto změny přispěly k většímu zájmu náročného publika.

V tomto období vznikly také dva první polské hrané filmy.

„Pruska kultura“ – tehdejší císařská vláda nedala souhlas k jeho projekci. Teprve v září 1914 roku se tento film poprvé ukázal na filmovém plátně ve Warszawě.

Tento film byl považován za ztracený až do roku 2000. Celá kopie tohoto filmu byla nalezena teprve v pařížské filmotéce. Nalezli jej manželé Małgorzata a Marek Hendrykowscy. Je to nejstarší zachovalý polský film.

Druhým filmem je sedmi minutová komedie „Antoś pierwszy raz w Warszawie“ natočený v roce 1908r. Hlavním hrdinou je venkovan a jeho dobrodružství ve velkém městě.

Na prahu druhé dekády dvacátého století vznikl druh filmů, které se staly charakteristickými pro polské kino. Byly to adaptace klasické národní literatury. Producentem, jenž měl vizi budoucí kinematografie a řídicí schopnosti byl Aleksander Hertz. Tento schopný člověk založil největší polský filmový ateliér „Sfinks“, který fungoval až do roku 1939.

V tomto filmovém ateliéru měl v úmyslu současně uskutečnit tři filmové adaptace. První adaptací měl být „Pan Tadeusz“ Adama Mickiewicza, druhou adaptací měl být „Meir Ezołowicz“ Elizy Orzeszkowej a třetí „Pracownice igły“ Zygmunta Przybylskiego. Na konec byl natočen pouze jeden film a to „Meir Ezołowicz“.²
[Historia kina polskiego Chorzów 2008]

1.2. Polské kino a film po druhé světové válce

Během druhé světové války došlo k výraznému poškození polské infrastruktury. Většina polských kin byla zničena. Pouze každé čtvrté kino zůstalo nedotčené. Teprve po pěti letech byl stav polské kinematografie přibližně stejný jako před válkou.

Válku přežila pouze hrstka odborníků s předválečnou praxí ve filmové oblasti. Jiné státy ve srovnání s Polskem, nebyly až tak zničené válkou. Proto se polské kino a film rozvíjely pomaleji, než v jiných zemích.

² Historia kina polskiego str. 30 - 40

S ohledem na tuto dobu a cenzuru bylo pro filmaře složitým problémem najít vhodné témata pro budoucí filmy.

Prvním filmem, který byl cenzurován, byly „Zakazane piosenki“ z roku 1946. Film představuje jako hlavní hrdiny vojáky AK (Armii Krajowej), kteří se stali symbolem suverenity. Všechny válečné události kromě těch, ve kterých je vidět utrpení lidí v koncentračních táborech, byly po válce tabu.

Radikální přerušení styku s předválečným kinem bylo nevyhnutelné. Změnilo se poválečné myšlení Poláků, sentimentalita a oddanost vlasti. Všechny hrůzy války odezněly spolu se „Zakazanymi piosenkami“.

Nastala nová éra pracovního soutěžení, rivalita společenských vrstev a imperialistických agentů.

V roce 1949 se ve Wiśle konal Zjazd Filmowców, který tento směr propagoval ve filmu.

Vzniklo mnoho filmů o této tématice jako: „Celuloza“ Kawalerowicza, „Pokolenie“ Wajdy.

Po roce 1956 dochází znovu ke změnám v polském filmu, které vznikly v Polskiej Szkole Filmowej.

Hlavními představiteli Polskiej Szkoły Filmowej byli nováčci narození ve dvacátých letech, a měli svůj debut po druhé světové válce. Mezi tyto dnes velmi uznávané osobnosti patřili: Wojciech Jerzy Has, Jerzy Kawalerowicz, Tadeusz Konwicki, Kazimierz Kutz, Janusz Morgenstern, Stanisław Różewicz a Andrzej Wajda.

Tito režiséři byli většinou v době okupace obyčejnými vojáky a pracovali v ilegalitě. Všichni sledovali krutost světa a přemýšleli nad budoucností své vlasti.

Vznikají filmy jako: „Jak być kochaną“ Hasa, „Krzyż Walecznych“ Kutza, „Kanał“, „Popiół i diament“ Wajdy.

Na zlomku šedesátých a sedmdesátých let se začínají objevovat první známky spolupráce těchto režisérů. Jejich charakteristikou byla tvůrčí solidnost a stejné názory na vznik polského filmu.³

Hlavním heslem těchto režisérů bylo: „Nie jesteśmy w stanie zrozumieć i ocenić innych, jeśli nie rozumiemy najpierw siebie i od siebie najwięcej wymagamy“.

³ <http://www.100latpolskiegofilmu.pl/pl/historia/kino-powojenne>

Hrdiny polských filmů jsou lidé, kteří mají intuici, a citlivěji vnímají svět, než ostatní. Toto heslo platí i v dnešní době při tvorbě polských filmů.

Velkým přínosem pro kino a film, bylo filmové sdružení polských režisérů, které mělo autoritu, energii a nadšení pro dobrou věc.

Vzniklo „Kino Moralnego Niepokoju“. Hlavními představiteli byli: A. Holland, Z. Zanussi, K. Kieślowski. Neklid, který charakterizoval mladé filmaře, se nelíbil vládě.

Později vzniká „Solidarność“, jenž je charakteristická obdobím mezi vznikem „Człowieka z marmuru“ (únor 1977) a „Człowieka z żelaza“ (červenec 1981) Wajdy.

„Człowiek z żelaza“ měl veliký úspěch v Polsku a byl vyznamenán Złotą Palmą v Cannes.

V tomto filmu se nachází scéna, ve které partijský činitel oznamuje, že umluva mezi dělníky a vládou v praxi nic neznamená.

Dnes můžeme konstatovat, že v celé filmové dekádě osmdesátých let Stanné právo mělo špatný vliv na jeho rozvoj.

Můžeme říci, že všechny filmy, které vznikly v této době, byly cenzurovány a zbaveny promoce.

Tyto filmy mají dnes velikou kulturní hodnotu, a není jich málo.

Důkazem toho, že polské filmy jsou na vysoké úrovni, je řada ocenění, které získaly. Největším možným oceněním v této disciplíně je Oscar.

1.3. Oscar

Film se stal jedním z nejvýznamnějších odvětví uměleckého průmyslu. Největším filmovým vyznamenáním, jak pro herce, tak i pro režii je Oscar, ocenění, které se uděluje od roku 1927 Akademií filmového umění a věd.

Od roku 1956 tato akademie uděluje Oscary také za nejlepší zahraniční film.

Toto první ocenění získala „La Strada“ – Federica Fellini.

Polští držitelé Oscaru:

V roce 1941 (za hudbu k animovanému filmu Walta Disneya – „Fantazja“) získal skladatel a dirigent Leopold Stokowski .

Další režiséři: Zbigniew Rybczyński – animovaný krátkometrážní film „Tango“ 1982r.

Janusz Kamiński – 2x za „Listy Schindlera“ 1993r, „Szeregowiec Ryan“ 1998

Andrzej Wajda v 1999r - za celoživotní přínos

Roman Polański – „Pianista“ 2002

Posledním polským držitelem Oscara je Jan Kaczmarek za nejlepší hudbu k filmu „Marzyciel“ 2005

Čeští držitele Oscaru:

Ján Kadár a Elmar Klos – „Obchod na korze“ 1966r.

Jiří Menzel – „Ostře sledované vlaky“ 1968r.

Jan Svěrák – „Kolja“ 1996r.

Filmové festivaly: Jsou to přehlídky filmů, na kterých jsou vyznamenávaní nejlepší herci, produkce a režie. K nejdůležitějším festivalům patří:

Festival v Cannes, kde hlavní cenou je Zlatá palma.

Festival v Benátkách – Zlatý lev

Festival v Berlíně – Zlatý medvěd

Festival v San Sebastian – Mušlička

Tento druh filmového vyznamenání není důležitý pouze pro režiséra, ale je rovněž velkým přínosem pro kulturu celého národa.

1.4. Autor knihy Loutka - Bolesław Prus

Vlastním jménem Aleksander Głowacki. Narodil se 20. 8. 1847 roku v Hrubieszově. Byl to polský spisovatel, prozaik, novelista a publicista v době pozitivizmu.

(Pozitivizmus - Umělecký směr ve filozofii a literatuře založený Augustem Comte v 19. století. Smysl tohoto směru spočívá v tom, že způsob myšlení vychází z jednotlivých ověřených faktů).

Bolesław Prus byl sirotkem. Ve věku tří let mu zemřela matka a o šest let později otec. Měl bratra učitele, který se o něj později staral.

Studoval na gymnasiu a pod vlivem svého bratra v 1863 se stal účastníkem lednového povstání. Byl raněn a dostal se do ruského zajetí. Kvůli mladému věku byl zproštěn viny a bylo mu dovoleno vrátit se domů. Po krátké době byl opět vzat do vazby a vojenský soud mu odebral titul šlechtice. Po propuštění byl svěřen do opatrovnictví svému strýci Klementu Olszewskému. Důvodem tohoto kroku bylo těžké, psychické onemocnění jeho bratra. Absolvoval gymnasium a studoval na fakultě matematiky a fyziky ve Warszawě. Po těchto studiích se přestěhoval do Puław, kde studoval na lesnické fakultě. Vrátil se do Warszavy, jelikož měl konflikt s ruským profesorem. Zkoušel různé profese, aby si vydělal na živobytí. Pracoval jako fotograf, zámečnický, tlumočnický. Později se setkal s novinářinou.

Za jeho debut se považuje článek „Nasze grzechy“ (Naše hříchy) z časopisu „Opiekun domowy“ (Domácí opatrovník).

V tomto časopise se také poprvé podepsal svým pseudonymem Bolesław Prus pod článkem „Listy ze starego obozu“ (Dopisy ze starého tábora).

Od roku 1874 je spojován s „Kurierem Warszawskim“ (Varšavským Kurýrem), kde vycházely jeho fejetony a reportáže „Kartki z podróży“ (Stránky z cest). Kromě toho pracoval jako pokladník v bance. Díky těmto činnostem získal stabilitu a mohl se v roce 1875 oženit s Oktawią Trębińską. Nikdy neměli vlastní děti. Jejich adoptovaný syn ve věku osmnácti let spáchal sebevraždu kvůli nešťastné lásce.

Roku 1879 Prus vstoupil do svého novelistického období, které trvalo až do roku 1885. V této době napsal mnoho novel a povídek. Nejlepší jsou: Antek (Antonín), Kamizelka (Vesta), Katarynka (Kolovrátek).

V roce 1884 dochází k přelomu v literární práci Bolesława Prusa, ke které velmi dlouho dozrával.

Od publicistiky a literární kritiky se obrací k původní umělecké tvorbě: „Chtěl bych, aby po mně něco zůstalo, a protože se už začínám orientovat v beletrii, chci místo kritiky napsat raději několik románů o velkých otázkách naší epochy. Tento plán mi jistě vyplní zbytek života.“ [B. Prus, Loutka]

Tímto citátem Prus začíná prolog k Loutce.

Toto předsevzetí se splnilo. Během jednoho desetiletí vznikly Prusovy nejznámější romány: Loutka, Emancipantky a Faraon.

Na konci života Prus získal velkou autoritu. Účastnil se společenských akcí, staral se o sirotky, byl spoluzakladatelem semináře pro učitele. Ve své závěti odkázal stipendia pro talentované děti z chudých vesnických rodin.

Poslední léta svého života strávil v Milanówku.

Zemřel v 64 letech na srdce. Odpočívá na varšavském hřbitově na Powązkach, a na jeho pomníku je vyryt nápis „Serce serc“ (Srdce srdcí).

[Wiem 2004], [wikipedia 19.1.2011], [B.Prus,Lalka], [Encyklopedia Popularna PWN, Warszawa 1982].

1.5. Historické pozadí, problémy a komentář k „Loutce“

Děj Loutky se odehrává v době, kdy bylo Polsko rozděleno mezi tři velké státy Prusko, Rakousko a Rusko (Trojí dělení 1772, 1793, 1795). Následkem tohoto procesu zanikl polský stát, jenž byl obnoven teprve po první světové válce. V této době se mnoho věcí změnilo. Všechny tři národy a jejich kultura do jisté míry ovlivnily životy polské společnosti. Důkazem nových změn bylo zavedení nové měny – rublu a proto se ve filmu s touto měnou setkáváme. Úředním jazykem tehdy byla ruština, a proto dražba činžovního domu proběhla v ruském jazyce.

Shrnutí problematiky, jež se objevuje v Loutce

Subiekci - prodavači

Jsou základem správného fungování obchodu. Obsluhují zákazníky a snaží se jim ve všem vyhovět. Často se chovají podlézavě a dělají ze sebe blázny. Tímto způsobem si získávají jejich oblibu. Ve společnosti nemají významné postavení. Je mezi nimi rivalita, bojují za obchod a podnikání. (Klein, Lisecký, Mračevský...)

Kupiec - majitel obchodu, obchodník

Dohlíží na správný chod obchodu. Objednává a dováží zboží. Jeho hlavním cílem je maximalizace hodnoty obchodu a jeho dobrá pověst. Snaží se získat vyšší společenské postavení. Je schopný a podnikavý. Přes všechno úsilí je považován za „horší součást společnosti“. (Vokulský)

Szlachta i arystokracja - Šlechta a aristokracie

K této společenské skupině patří všichni, jež mají urozený původ. Mají o sobě vysoké mínění a povyšují se nad ostatní jen proto, že mají větší majetek než ostatní. Jsou uzavření ve své společnosti a snaží se za každou cenu udržet svou pozici. Nemají rádi změny, jelikož každou považují za změnu k horšímu. (Isabela, Starský, Křešovská...)

Robotnicy i biedota - dělníci a chudina

Žijí v chudobě a nouzi, i když velmi těžce pracují. Často nemají příležitost uplatnit své schopnosti a získat prostředky pro obživu. Bydlí v chudých čtvrtích jako je Powiśle. (Vysocký a jeho bratr Kašpar, prostitutka)

Mieszczanstwo żydowskie - židovští měšťané

Pomalu se začleňují do polské společnosti. Často se ale setkávají s rostoucí židovskou netolerancí. Židé udělají za peníze téměř všechno. Hromadí svůj majetek a čekají na vhodnou chvíli pro získání lepšího společenského postavení. (Šlangbaum)

Komentář k „Loutce“

Prus viděl do budoucnosti. Jako hlavní otázky své epochy chápal kapitalizaci polského hospodářství. Jeho programem byl pozitivismus jako období velikého technického a vědeckého růstu. Prus si uvědomoval, že jeho program je společnosti nepochopen. Za tuto skutečnost viní aristokracii, která je příliš konzervativní a jak říká „ je cizopasníkem na těle národa“. Obviňuje také dychtivost židovských podnikatelů. V „Loutce“ Prus naznačil, že existuje jiná síla, která změní svět. Není to bonapartismus Řeckého, ale ústy postavy Kleina socialismus.

Název Loutka pochází od procesu vedeného v brněnské soudní síni o panenku. Tato autentická událost, o které psal časopis Gazeta Polska, se stala součástí románu jako spor mezi paní baronkou Křešovskou a paní Stavskou.

Každý člověk vnímá postavu loutky jinak. Někteří považují za loutku aristokratickou hrdinku Isabelu Lenckou. Jiní motiv loutky spojují s postavou starého mládence Řeckého, který si často hraje s mechanickými hračkami. Oba tyto pohledy jsou bezpochyby správné a pochopitelné.

Já osobně vidím postavu loutky někde jinde. Podle mého laického názoru je loutkou hlavní postava románu Stanislav Vokulský. Odůvodňuji to takto: Již na začátku filmu vidíme mladého, chudého prodavače Vokulského, se kterým si každý pohrává a nerespektuje ho jako osobu. Vokulský se snažil ze všech sil změnit svůj osud. Bohužel, i když získal značný majetek, znovu se stal loutkou, se kterou si všichni pohrávají.

1.6. Základní informace o vzniku filmu „Loutka“ – W.J. Has

Wojciech Jerzy Has

Režisérem filmu „Loutka“ je Wojciech Jerzy Has. Je to nejenom polský filmový režisér, ale také producent a scenárista. Narodil se prvního dubna 1925r. v Krakově a zemřel třetího října 2000r. v Łodzi.

Mezi jeho nejznámější filmy patří:

Pętla (Smyčka) 1957

Pożegnania (Rozloučení) 1958

Rozstanie (Rozchod) 1960,

Jak być kochaną (Jak být milovaná) 1962

Szyfry (Šifry) 1966

Lalka (Loutka) 1968

Sanatorium pod Klepsydrą (Sanatorium u Klepsydry) 1973 a další...

Skoro všechny filmy tohoto režiséra vznikly na základě literárních předloh, především románů. Příkladem je film „Loutka“, kterého filmová adaptace vznikla na základě románu Bolesława Prusa „Lalka“, nebo „Sanatorium pod Klepsydrą“ autora Bruno Schulza.

Filmy tohoto režiséra jsou plny nostalgie, vzpomínek a smutku kvůli pomíjivosti času.

Wojciech Jerzy Has s ohledem na jazyk, který používá ve svých filmech je přirovnáván k vizionářům polského kina.

Kouzlo 60 let

Mezi významné představitele filmových tvůrců šedesátých let patřili: Andrzej Wajda, Jerzy Antczak, Jerzy Hoffman, Jerzy Kawalerowicz, Wojciech Jerzy Has.

Největším projektem Wojciecha Jerzego Hasa byl „Rękopis znaleziony w Saragossie“, který vznikl v roce 1964. Zajímavostí filmu je, že vychází z originální

předlohy literárního díla. Tato Hasowa adaptace je monumentem evropské kinematografie dvacátého století.

Jinak byla pochopena druhá největší Hasowa adaptace tohoto období - film „Loutka“ natočen v 1968 roku na motivu nejvýznamnějšího románu polského pozitivizmu, jehož autorem je Bolesław Prus.

Tento film šokoval uměním přizpůsobit si realistickou poetiku originálu vlastní vizi režiséra.

Ve filmu se nesetkáváme s obrazem Warszavy, který v románu Prus představuje.

Místo toho je zřetelně viditelný rozpad města. Setkáváme se také s ruskou okupací, a toto bylo novinkou v polském kinu.

Charakteristickou vlastností tohoto režiséra je pomalé tempo vyprávění, poukázání na záhadu nedokončeného dějového pásma. V centru se nachází neobvyklá vize hrdiny, kterého na konci příběhu potkává neštěstí.

Wojciech Jerzy Has, vytvořil své životní dílo adaptací prózy Brunona Schulza ve filmu „Sanatorium pod Klepsydrą” v roce 1973. Za tento film obdržel speciální ocenění v Cannes. Jeho nejdůležitějším cílem jako režiséra, bylo poukázat na tu část literatury, která nenašla své místo ve filmu. Byl to velmi ambiciózní projekt. Připravoval se dlouhá léta. Byl připraven teprve po natočení „Rękopisu znalezionego w Saragosit” a „Loutky”. Premiéra „Loutky“ se konala v roce 1968. Nebyla to příznivá doba pro film, proto také scénář, který napsal, byl zamítnut. Teprve v nově vzniklé „Silesii” Kazimierza Kutza se objevila šance na jeho realizaci.

Po deseti letech se Wojciech Jerzy Has opět vrátil k natáčení filmů. Ve skutečnosti, to na čem mu nejvíc záleželo, bylo ztvárnění filmu „Osioł grający na lirze”, bohužel toto přání se mu nikdy nesplnilo.

V roce 1981 se stal ředitelem nového kolektivu o názvu „Rondo” a natočil následující filmy: „Nieciekawa historia“, „Wspólny pokój“, „Pismak“, „Osobisty pamiętnik grzesznika“, „Niezwykła podróz Baltazara Kobera“.⁴

⁴ Historia kina polskiego str. 235 - 296

[Historia kina polskiego Chorzów 2008], [Uniwersalna Encyklopedia szkolna PWN, Warszawa 2003] [Wiem 2004], [wikipedia19.1.2011]

Filmová kritika „Loutky“

Jak jsem již v úvodu podotkl, „Loutka“ získala různou kritiku. Na jedné straně měla kladný ohlas za herecké výkony, kostýmy a věrohodné prostředí. Na druhé straně vytýkali režisérovi, že vynechal mnoho zajímavých scén z románu, nevyužil celé dějové pásmo a tímto způsobem ochudil potenciál celého díla.

Pro lepší pochopení „Loutky“ si dovoluji krátce představit několik scén z románu, které ve filmu chybí.

Ve filmu chybí:

„Paměti starého kupeckého mládence Ignáce Řeckého“, ve kterých vzpomíná na různé historické události. Např. Jaro národů 1848, nezlomnou víru v Napoleona Bonaparta. Přibližuje čtenáři každodenní problémy Řeckého v obchodě a soukromém životě.

Na tuto skutečnost navazuje další příběh. Týká se baronky Křešovské majitelky činžovního domu. V domě také bydlí paní Helena Stavská se svou dcerkou a studenty, kteří dělají baronce naschvály. Tento příběh se v knize dále rozvíjí a vyvrcholí sporem mezi všemi nájemníky. Tyto paměti jsou mnohdy velmi vtipné, poučné a rozšiřují dějové linie příběhu.

Řecký představuje ve svých pamětech paní Stavskou jako kladnou hrdinku. Považuje jí za vhodnou kandidátku na manželku pro Vokulského (svého milovaného Stacha), ale ten má zájem jenom o Isabelu.

Dalším dějem, který nebyl umístěn ve filmu a je popsán v knize je scéna, kde herec E.Rossi vystupuje v divadle ve Warszawě. Tento téměř padesátiletý herec hraje postavu mladého Romea. Lidem se líbí a obzvláště Isabele. Vokulský není příliš nadšený. Chce, aby byla Isabela šťastná. Z tohoto důvodu uplácí diváky z prvních řad, aby velmi hlasitě tleskali a předali herci po vystoupení květiny.

Třetí scénou z knihy, která nebyla ve filmu umístěna je pobyt Vokulského v Paříži, kde dělá Suzinovi průvodce a tlumočnicka, jelikož ten neumí ani německy ani francouzsky.

Vokulský v Paříži mezi jinými pozná vědce Geista, který hledá pro výzkum svých vynálezů sponzora. Vokulský se přesvědčí, že Geist není žádný podvodník a svou práci bere vážně. Rozhodne se ho proto finančně podporovat.

V knize se také setkáváme s krásným popisem Paříže.

1.7. Herecké obsazení a charakteristika hlavních filmových hrdinů

Premiéra filmu „Loutka“ se konala 7. 11. 1968 roku ve Warszawě.

Postavy:

Hlavního hrdinu filmu Stanislava Vokulského ztvárnil herec Mariusz Dmochowski.

Role Isabely Lencké se ujala Beata Tyszkiewicz a postavu starého kupeckého mládence Ignáce Řeckého představuje herec Tadeusz Fijewski.

Dále hrají:

Jan Kreczmar - otec Isabely, Tomáš Lencký

Wiesław Gołas – baron Křešovský

Halina Kwiatkowska – baronová Křešovská

Janina Bomanówna – hraběnka Johana, teta Isabely

Jadwiga Halina Gallowa – žena předsedy, paní Zaslavská

Kalina Jędrusik – Paní Kazi Vonsovská

Andrzej Łapicki – Starský

Jan Machulski – Ochocký

Zdzisław Maklakiewicz – Maruševič

Julian Jabczyński – prodavač Mračevský

Bogumił Kobiela – prodavač Lisecký

Krzysztof Litwin – prodavač Klain

Anna Seniuk – prostitutka Magdalenka

Bernard Ładysz – Suzin

Tadeusz Kondrat – Žid Šlangbaum, otec Jindřicha

Jan Koecher – Kníže

a další...

Mariusz Dmochowski (1930-1992)

Vystudoval Vyšší státní divadelní akademii.

Byl populárním polským hercem. Hrál v divadle a také v různých filmech. Odpočívá na varšavském hřbitově Powązki.

Působil hlavně ve varšavských divadlech:

Polskim (Polském) 1955–1965

Powszechnym (Veřejném) 1965-1968

Narodowym (Národním) 1968- 1974

Nowym (Novém) 1975-1982, kde byl také ředitelem.

Ztvárnil mnoho významných filmových rolí:

Loutka – Stanislav Vokulský (1968)

Pán Volodyjovský – hejtman Jan Sobieski (1969)

Černé mraky – hejtman Jan Sobieski (1973) televizní seriál

Dobrodružství pána Michala – hejtman Jan Sobieski (1969) – televizní seriál

Ochranné zbarvení – prorektor Boleslav (1976)

Otec královny – král Jan III Sobieski (1979)

Malomocná – hrabě Barský (1976)

Střídači – Tadeáš Konuško (1986) - televizní seriál

a mnoho jiných.

Za svůj přínos polské kultuře byl mnohonásobně vyznamenán.

Nejznámější ocenění:

Order Tysiąclecia Państwa Polskiego (Řád tisíciletí polského státu) 1967

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (Řád Polonia Restituta) 1970

Order „Za zasługi dla Warszawy“ (Řád „Za zásluhy pro Varšavu“) 1970

Order Zasłużony Działacz Kultury (Čestný řád pro kulturního pracovníka) 1971

Cena na mezinárodním filmovém festivalu v San Remo 1986

a mnoho dalších vyznamenání.

Beata Tyszkiewicz

Narozená ve *Warszavě* v roce 1938. Pochází ze šlechtické rodiny. Jejím hraběcím erbem je *Leliva*. V letech 1957-1958 studovala na Vyšší státní divadelní akademii. Studium nedokončila. Poté získala práci inspicientky v polské televizi. V roce 1973 obdržela pravomoc k vykonávání hereckého povolání.

Byla třikrát vdaná:

První manžel - *Andrzej Wajda* - z tohoto manželství má dceru *Karolínu*.

Druhý manžel - *Witold Orzechowski*

Třetí manžel – *Jacek Padlewski* - z tohoto manželství má dceru *Viktorii*.

Významné filmové role:

Svůj debut měla v roce 1957 ve filmu *Zemsta* – v roli *Kláry*.

Další herecká činnost:

Popioły (*Popely*) jako princezna *Alžběta* (1965)

Marysia i Napoleon (*Maryša a Napoleon*) jako *Valevská Marie* (1966)

Lalka (*Loutka*) jako *Isabela Lencká* (1968)

Wielka miłość Balzaka (*Balzaková velká láska*) jako *Haňská Evelína* (1973) seriál

Noce i dnie (*Noci a dny*) jako *Stefanie Holšaňská* (1975)

Seksmisja (*Sexmise*) jako *Berna* (1984)

Uśmiech diabła (*Úsměv ďábla*) jako *Martina Legerová* (1987)

Trędowata (*Malomocná*) jako hraběnka *Cvilecká* (1999) seriál

Ocenění:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (Řád *Polonia Restituta*) 1975

Order Przyjaźni Narodów (Řád přátelství národů) 1987

Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (Komandérský kříž s hvězdou Řádu *Polonia Restituta*) 1997

Złoty Medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis (Zlatá medaile za zásluhy pro kulturu *Gloria Artis*) 2008

a mnoho dalších.

Tadeusz Fijewski (1911 – 1978)

Byl to polský divadelní, filmový a televizní herec.

Narodil se ve Varšavě. Pocházel z chudé, početné rodiny, měl deset sourozenců.

Jeho debut se konal ve varšavském divadle v 1921r. jako statista ve hře Moliéra „Chory z urojenia“ (nemocen z imaginace).

Tomuto divadlu věnoval celý svůj život. V roce 1936 ukončil Państwowy Instytut Sztuki Teatralnej (Státní divadelní institut umění) ve Warszawě. Po studiích hrál v kočovném divadle pro děti „Płomyku“ i „Płomyczku“ (v Plameni a Plamínku).

Na začátku druhé světové války vstoupil do polské armády, ale nebyl povolán.

V době okupace byl vězněn v koncentračních táborech Oranienburg a Dachau.

Po propuštění pracoval v barech a spolupracoval s AK (Armią Krajową - Zemskou armádou).

Účastnil se Varšavského povstání a poté byl vězněn v zajateckých táborech Německé říše.

Po válce byl členem varšavských divadel:

Nowego (Nového divadla) 1947– 1949.

Narodowego (Národního divadla) 1949 – 1954

Współczesnego (Současného divadla) 1954 – 1968

Polskiego(Polského divadla) 1968 – 1978

Tadeusz Fijewski se stal důležitou osobností polské kultury.

Hrál v mnoha známých filmech a seriálech, které jsou do dnes považovány za klasiku polské kinematografie.

Filmové role v meziválečném období:

Zew morza (Volání moře) jako Stach v době mládí 1927

Młody las (Mladý les) jako žák 1934

Paweł i Gaweł (Pavel a Gavel) jako Stefan spolupracovník Pavla
1938 a další...

Filmové role po druhé světové válce:

Pan Anatol szuka miliona (Pan Anatol hledá milion) jako Anatol Kowalski
pokladník 1958

Dom bez okien (Dům bez oken) jako klaun Jankowski 1962

Katarynka (Kolovrátek) jako Tomáš 1967

Lalka (Loutka) jako Ignác Řecký 1968

Kamizelka (Vesta) jako doktor 1971

Chłopi (Sedláci) jako Kuba Socha čeledín Matěje Boryny 1973

Noce i dnie (Noci a dny) jako sedlák v Serbinově 1975

Pełnia (Úplněk) jako děda Foton 1979 – toto byla jeho poslední role a film byl
dokončen po jeho smrti.

Tadeusz Fijewski hrál také vedlejší roli v seriálu Cztery pancerni i pies (Čtyři
z tanku a pes).

V roce 1956 se do vysílání polského rádia dostal mluvený seriál Matysiakowie, ve
kterém ztvárnil postavu Vojtěcha Grzelaka. Tento rádiový seriál měl veliký úspěch a
jeho pokračování trvá do dnes.

Vyznamenání:

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski

(Důstojnický kříž Polonia Restituta) 1959

Order Sztandaru Pracy II klasy (Řád praporu práce II třídy) 1970

Nagroda Komitetu do Spraw Radia i Telewizji

(Cena výboru rádia a televize) za roli Vojtěcha Grzelaka v radiovém románu
Matysiakowie 1958

Nagroda Ministra Kultury i Sztuki pierwszego stopnia

(Cena ministra kultury a umění prvního stupně) za celoživotní herecký přínos pro
divadlo a film 1967

Nagroda na VII Miedzynarodowym Festiwalu Filmowym w Panamie

(Cena na VII mezinárodním filmovém festivalu v Panamě) za roli Ignáce Řeckého
ve filmu Loutka (1969) a další...

[Uniwersalna Encyklopedia szkolna PWN, Warszawa 2003], [Wiem 2004],

[wikipedia22.1.2011], [EP PWN, Warszawa 1982]

Krátká charakteristika hlavních filmových hrdinů

V románu jsou představeny tři typy hrdinů: Stanislav Vokulský

Isabela Lencká

Ignác Řecký

Stanislav Vokulský:

Vokulský býval kdysi pouhým prodavačem v obchodě Minclů. Vzal si za ženu vdovu Minclovou, která měla značný majetek. Zúčastnil se války s Tureckem a mnohonásobně rozšířil majetek, který zdědil po smrti své mnohem starší ženy. Vrátil se domů. Jeho hlavním cílem je Isabela, dívka z chudší aristokratické rodiny. Dělá vše, aby se jí zalíbil. Uzavírá různé, pro něj nevýhodné obchody, ztrácí věrohodnost svého přítele Ignáce Řeckého. Teprve na konci zjistí, že dívka, do které byl tolik zamilovaný, ho pouze využívá. Nechápe a nechce pochopit, že ho Isabela nemiluje a nikdy milovat nebude.

Přináší jí velké oběti. Svůj velký životní omyl pochopí teprve na konci.

Isabela Lencká:

Isabela je dcerou zuboženého aristokraty, hráče karet, který je zadlužen. Když jí otec říká o dluzích, tak si Isabela začíná uvědomovat, že by brzy mohli přijít o své postavení ve společnosti. Vokulského vnímá ze začátku pouze jako dobyvatele a snaží si ho držet od těla. Postupně však začíná využívat jeho náklonnosti. Hraje si s ním jako s loutkou a považuje ho za nástroj pro získání finančních prostředků. Díky své výchově, třídním předsudkům a nadřazenosti nad ostatními lidmi na konec vše ztratí.

Ignác Řecký

Tento starý mládenec, podivín, je velkým přítelem Vokulského. V době jeho nepřítomnosti se mu staral o obchod. Nemůže pochopit záměry Vokulského, ale snaží se mu pomáhat. Nelíbí se mu jeho vztah k Isabele a marně mu jej vymlouvá. Svého přítele vidí využívaného a vysmívaného. Je již starý a nemocný a chce, aby byl jeho přítel šťastný. Prání se však nesplní. Opuštěný Řecký umírá na konci filmu sám se svými starostmi.

Film představuje snahu ukázat polské idealisty v době, kdy dochází ke společenskému rozkladu. Znamená to, že dobří lidé jsou utlačováni a ponižováni a naopak špatným se vede dobře.

Upadá polské hospodářství, a místo nich vznikají nové židovské majetky. Film představuje dva typy žen: dobré ženy, které bohužel nejsou šťastné, jsou zklamané jako například paní Vonsovská a naopak lehkomyšlné, sebejisté ženy, jako Isabela jsou zbožňovány. Dále poukazuje na to, že nevšední lidé, jako je Vokulský i když jsou bohatí, a nemají šlechtický původ, jsou nedoceňováni, pronásledováni výsměchy a neporozuměním.

1.8. Dialogy ve filmu „Loutka“

Autorem dialogů ve filmu „Loutka“ byl polský esejista a prozaik Kazimierz Brandys (27. 10. 1916 - 11. 3. 2000).

Tento scénárista pocházel z židovské rodiny. Byl absolventem Warszawské univerzity právnické fakulty a také členem spolku polských spisovatelů. Přednášel slovanskou literaturu na pařížské Sorboně. Od roku 1978, až do konce žil ve Francii. Jelikož byl esejistou, jeho dialogy byly charakteristické pečlivostí a originálním způsobem podání, což se projevilo ve filmu „Loutka“.

[Wiem 2004], [wikipedia24.1.2011],

Kazimierz Brandys použil mnoho dialogů z originální polské verze knihy Bolesława Prusa „Loutka“. Tyto dialogy jsou jenom mírně pozměněny.

Několik těchto dialogů jsem se rozhodl vypsát pro srovnání.

Kniha – citát

„Na każdym miejscu i o każdej dobie, gdziem z tobą płakał, gdziem z tobą się bawił zawsze i wszędzie będę ja przy tobie, bom wszędzie cząstkę mej duszy zostawił...“
(Na každém místě v každé době, kde jsem s tebou byl a plakal vždy a všude budu s tebou, protože jsem všude nechal část své duše).

Film – citát

„Na każdym miejscu i o każdej dobie, gdziem z tobą płakał, gdziem z tobą się bawił zawsze i wszędzie będę ja przy tobie... (Na každém místě, v každé době, kde jsem s tebou plakal, kde jsem s tebou byl, všude a vždy budu při tobě).

Kniha – dialog

Niech będzie. Ale dwadzieścia pięć rubli gotówką na stół.

Niech Bóg zabroni! Pan dobrodziej dostanie do ręki pięć rubli, a dwadzieścia pójdzie na dług tego nieszczęśliwego Seliga Kupferman, co już przez dwa lata grosza od pana nie widział, choć ma wyrok.

(Dobře, ale dvacet pět rublů hotově. Chraň Bůh! Dostanete na ruku pět rublů a dlužnou částku dvacet rublů dostane ten nešťastník Seliga Kupferman, který od vás už dva roky nic nedostal).

Film – dialog

Dwadzieścia pięć rubli.? Gotówką?

A nie! Niechże Bóg broni. Pan dostajesz do ręki pięć rubli a dwadzieścia idzie na dług tego biednego Kupferman co to dwa lata od pana grosza nie widział...

(Pětadvacet rublů, hotově? Ne, chraň Bůh. Vy dostanete na ruku pět rublů a dvacet dostane ten chudý Kupferman, který od vás nedostal celé dva roky ani groš).

Kniha

Znam ten dom! Z zamkniętymi oczami wart sto dwadzieścia tysięcy rubli.

Co to za dom? ... Rudera... trupiarnia!...

(Znám ten dům! Se zavřenými očima má hodnotu dvacet tisíc rublů.

Co je to za dům? Barabizna... márnice...).

Film

Znam ten dom! Ten dom w ciemno wart jest sto dwadzieścia tysięcy rubli.

Co to za dom? ... Ruina i trupiarnia!...

(Znám ten dům. Se zavřenými očima mohu říci, že má cenu sto dvacet tisíc rublů.

Co? Tohle je dům? Je to barabizna, márnice)!

Kniha

Kochany panie, weź do rąk jaki papier...

Co to panu?...

Nic. Weź pan z biura jaki papier i przed naszym wagonem powiedz, że jest telegram do Wokulskiego.

Do pana?

Tak...

(Vážený pane, vezměte si kousek papíru...

Co je vám?

Nic.

Vezměte z kanceláře nějaký papír a před naším vagónem řekněte, že máte telegram pro Vokulského

Pro vás?

Ano).

Film

Kochany panie. Niech pan weźmie jaki papier...

Co to panu?

Niech pan weźmie z biura pierwszy lepszy papier i niech pan powie przed naszym wagonem, że jest telegram do Wokulskiego.

Do pana?

Tak...

(Vážený pane.

Vezměte nějaký papír.

Co je vám?

Vezměte z kanceláře nějaký papír a před naším vagónem řekněte, že přišel telegram pro Vokulského.

Pro vás?

Ano).

Díky postupu, který použil tento scenárista, si film uchoval kouzlo, kterého se nám dostává během čtení knihy.

2. Překlad filmového díla

Kolektiv filmových realizátorů

„Kamera“

Uvádí film podle románu

Bolesława Prusa

0:00:58 Kde je pán Jan?

0:00:59 Nevím.

0:01:01 Dobrý den pane!

0:01:02 Ve sklepě, vážený pane.

0:01:04 Děkuji.

0:01:19 Dobrý den!

0:01:20 Á... Dobrý den!

0:01:24 Dej mi skleničku.

0:01:33 Ó, děkuji.

0:01:37 Hm...

0:01:40 Minulý měsíc jsi utratil 20 zlatých za knížky.

0:01:46 A mně právě tolik chybělo na advokáta.

0:01:51 Pojd' me odtud, otče.

0:01:54 Když pracuješ v obchodě, vždy sebou budou opovrhovat,

0:01:57 a nikdy se nezbavíš toho ponížení.

0:02:02 To ty jsi utratil peníze.

0:02:05 Dávej je mně.

0:02:09 Když budu muset přerušit proces,

0:02:11 Co je to za podivíny.

0:02:13 tak všechno zchátrá.

0:02:14 Starý má o kolečko víc, ale chlapec je šikovný.

0:02:19 A Jak se jmenuje?

0:02:20 Vokulský.

0:02:21 V obchodě, nebo ve sklepě nic moc, ale jinak...

0:02:25 Podívej se!

0:02:26 Pojd'.

0:02:28 Podívej se, jaký je z něj mechanik.

0:02:33 Takový stroj se může točit do konce světa, ale něco se v něm porouchalo,

0:02:37 pohyboval se jenom čtvrt hodiny.

0:02:41 Hm...

0:02:51 Byl tady jeden profesor, prohlédl si vynález a řekl,

0:02:55 že je to k ničemu, ale chlapec je talentovaný a měl by se učit.

0:02:59 Od té doby se Vokulský chová povýšeně,

0:03:02 kupuje knihy a dlouho do noci nad nimi sedí.

0:03:04 A jak chce naložit s těmi znalostmi?

0:03:07 Říká, že pojedou do Kyjeva na univerzitu.

0:03:11 No...

0:03:12 Posviť mi.

0:03:13 Možná, že se alespoň z jednoho prodavače stane člověk.

0:03:16 No, já mu nepřekážím.

0:03:22 A co ty?

0:03:24 No, nic moc.

0:03:26 Promiňte.

0:03:33 No, nic moc.

0:03:35 Principál zanedbává obchod.

0:03:37 Často chodí ráno na pivo a vrací se až večer.

0:03:42 A paní Minclová?

0:03:44 Hm.

0:03:45 Celé hodiny tráví na konferencích s modistkami a kadeřníky.

0:03:51 Stařena se na stará kolena úplně zbláznila.

0:03:56 Ticho, ticho ...

0:04:02 No, a co teď budete dělat, pane rádce?

0:04:06 Vidíš, jak těžce se leze ze sklepa?!

0:04:09 A ty chceš rovnou skočit na univerzitu!

0:04:13 Ha, ha, ha...

0:04:15 Lidé!

0:04:17 Krásně se dostává na povrch.

0:04:19 Co to děláte?

0:04:20 No, vylez, když jsi tak moudrý!

0:04:25 Jak se krásně dostává na povrch.

LOUTKA

Polský film 1968

V hlavních rolích

Beata Tyszkiewicz

Mariusz Dmochowski

Tadeusz Fijewski

Jadwiga Gall Jan Kreczmar

Wiesław Gołas Tadeusz Kondrat

Kalina Jędrusik Halina Kwiatkowska

Jan Koecher Andzej Łapicki

Jan Machulski

Józef Pieracki

Janina Romanówna

Anna Seniuk

Irena Szramowska

Dále hrají H.Hunko R.Kotys

W.Dewoyno J.Jabczyński T.Kožusznik

L.Benoid E.Kuziemski K.Litwin

A.Fogiel J.Kłosiński B.Ładysz

K.Feldman B.Kobiela J.Łodyński

A.Hrydzewicz J.Kociniak Z.Maklakiewicz

A další: ...

Dialogy Kazimierz Brandys

Muzika Wojciech Kilar a Velký symfonický orchestr

Polského rádia v Katovicích

Řídí Konrad Bryzka

Fragment houslového koncertu Bethovena

v provedení

Státního symfonického orchestru a filharmonie v Poznani

pod vedením

Stanisława Wisłockiego

Sólista Roman Totenberg

Scénář

Jerzy Skarżyński

Adam Nowakowski

Tadeusz Kosarewicz

Adrzej Płocki

Spolupráce

A.Kuchnia,E.Siekierski,A.Wejman

INTERIÉRY

Maciej Putowski

Spolupráce

Włodzimierz Czachowski

Maria Szafran

Cecylia Wróblewska

Kostýmy

Lidia i Jerzy Skarżyńscy

Spolupráce

Alicja Ptaszyńska

Elżbieta Meksz

Zvuk

Montáž

Bohdan Bieńkowski

Zofia Dwornik

Spolupráce

Spolupráce

J.Franciszcak,M Siczek

K.Osiecki

D.Bosikowska

W.Wiśniewski

Charakterizace

Anna Włodarczyk, Maria Papińska

Spolupráce

T.Domiczek

Z.Kazimierski

Účesy: Zofia Chęć

Spolupracovníci vedoucího produkce

Włodzimierz Kaczmarski

W.Dyksińska W.Tymowski

B.Jasionowski H.Wasilewski

W.Wojnar

Operátor

Andrzej Hamlau

Spolupráce

J.Magda, M.Sitarz

M.Lewandowski, B.Stasiowski

Režijní spolupráce

Halina Garus. Wojciech Solarz

A.Berbecki, B.Bilska

Ateliér

Ateliér hraných filmů – Wrocław

Ateliér hraných filmů – Łódź

Laboratoř

Ateliér hraných filmů – Łódź

Produkce

Sjednocené kolektivy filmových realizátorů

Kolektiv „KAMERA“

Umělecký vedoucí Jerzy Bossak

literární vedoucí Ernest Bryll

Vedoucí produkce Józef Krakowski

Ředitel produkce

Ryszard Straszewski

Montáž

Stefan Matyjaszkiewicz

Scénář a režie

Wojciech Jerzy Has

0:08:59 Má úcta!

0:09:01 Čím mohu sloužit?

0:09:03 Prosím vás.
0:09:04 Vážený pán si přeje galoše?
0:09:06 Jaké číslo? Nevíte?
0:09:08 Určitě 42.
0:09:10 Pane Lisecký! Číslo 42 pro váženého pána.
0:09:13 Rozumím, že každý nemá čas myslet na číslo svých bot.
0:09:18 Račte se posadit.
0:09:19 Pavle!
0:09:20 Ano!
0:09:21 1800 rublů.
0:09:22 Do Vídně poštovní poukázka na 1200 guldenů.
0:09:26 Napomenout výrobce kožené galanterie.
0:09:28 Maličkost.
0:09:29 Principál se ještě nevrací?
0:09:32 Očekávám ho nejpozději za měsíc.
0:09:36 Jestli ho nezdrží nějaká nová válka.
0:09:39 Standa, pán Vokulský píše, že válka nebude.
0:09:45 Ale kurzy se i tak propadají.
0:09:48 To nevadí.
0:09:49 Stejně, co nás zajímá válka, které se nezúčastní Bonaparte?
0:09:55 No, ale Bonaparte již ukončil svou kariéru.
0:09:59 Opravdu!?!
0:10:01 Pane Klein!
0:10:03 Bonapartismus je mohutná síla!
0:10:05 Existuje větší!
0:10:07 Jaká?!
0:10:11 Socialismus.
0:10:13 Pane Řecký!
0:10:14 Pavle, vydrhni staré boty a zabal je.
0:10:17 Možná, že vážený pán nechce nosit zbytečné břemena.
0:10:21 Pavle! Hoď je do bedny na převážení zboží.
0:10:23 Budou to 2 rubly a 50 kopějek.

0:10:27 Velice děkuji.
0:10:28 50 kopějek zpět, pro váženého pána.
0:10:31 Sloužím.
0:10:32 Děkujeme.
0:10:33 Poroučíme se.
0:10:35 Má úcta.
0:10:40 Boty s monogramem vám nikdo nevymění.
0:10:45 Má úcta.
0:10:54 Kolik je hodin?
0:10:56 Protože moje hodinky se asi opožďují.
00:11:00 Vaše hodinky se vždy opožďují večer a ráno pospíchají.
00:11:04 Vsadím se, že pospícháte hrát karty.
00:11:07 A vy si myslíte, že mi stačí dívat se celý den
00:11:10 na galanterní zboží a vaše šediny?
00:11:13 Můj pane.
00:11:14 Raději budu trochu prošedivělý, než plešatý.
00:11:20 To jsou mi věci.
00:11:22 Přisahám, že zítra musím být ve městě před devátou,
00:11:25 i kdybych měl dát výpověď.
00:11:29 No, klidně. Začněte tím třeba hned
00:11:31 a budete ihned volný, pane Mračevský.
00:11:35 Vy jste mně zůstat hrabětem a ne kupcem.
00:11:38 Divím se, proč jste si nevybral toto povolání,
00:11:41 ve kterém je pořád volno.
00:11:43 Maminka onemocněla.
00:11:45 Určitě.
00:11:56 Maličkost.
00:12:00 Zítra musíme vystavit kolotoč ve vitríně,
00:12:04 protože fontána zevšedněla.
00:12:17 Hloupost.
00:12:20 Všechno je hloupost
00:12:23 a vám by se mohlo zdát,

00:12:27 že je to něco velkého.
00:12:58 Jak je mi Bůh milý!
00:13:02 Standa!!!
00:13:06 Standa z války!
00:13:14 Osm měsíců jsi tady nebyl.
00:13:22 Nepoznal jsi mně příteli?
00:13:27 A přece jsi nezapomněl na obchod, přátelé.
00:13:37 Zhubnul jsi.
00:13:40 Ano, ale trochu už přibírám na váze.
00:13:45 Jak se máš?
00:13:46 Skvěle.
00:13:48 V obchodě se zvýšila tržba.
00:13:51 No, a co je u tebe nového?
00:13:55 Jistě se ptáš na politiku?
00:13:58 Bude mír.
00:14:00 A proč se zbrojí Rakousko?
00:14:03 Chce zabrat Bosnu a Hercegovinu.
00:14:06 Chce zabrat? A spravedlnost?
00:14:10 Silní se množí, a slabí umírají. Tohle je spravedlnost.
00:14:15 A tohle říkáš ty? Stando?
00:14:18 Nevztahuje se stejné pravidlo také na tebe, mně, a na nás všechny?
00:14:23 No, a jak se ti vedlo?
00:14:28 Pamatuješ, kolik jsem si vzal sebou peněz před odjezdem?
00:14:31 Co si myslíš? Kolik jsem přivezl?
00:14:33 Pade...
00:14:37 asi čtyřicet tisíc? Uhodl jsem?
00:14:45 250 tisíc rublů.
00:14:49 Skoro každý měsíc jsem riskoval celý majetek, a skoro každý den život.
00:14:56 Riskovat kvůli majetku, když máš zajištěný dobrý kousek chleba?
00:15:02 Ten dobrý kousek chleba mně rdousil celých šest let!
00:15:07 Ty si už nepamatuješ, jak mi vyčítali,
00:15:10 že všechno co mám, vděčím bohaté vdově.

00:15:12 Dej jí věčný odpočinek Bože.

00:15:14 Minclovi, vždy jenom Minclovi.

00:15:17 Sám jsem během půl roku vydělal deset krát více,

00:15:20 než dva rody Minclů za dobu padesátí let.

00:15:23 Vždy stejný.

00:15:26 Dovezl jsi nové zboží?

00:15:30 Ano. Obchodní transakce jdou dobře.

00:15:34 Potřebujeme nového prodavače.

00:15:37 Zaměstnáme dva, rozšíříme obchod, bude to skvěle.

00:15:40 Maličkost. Chceš se podívat?

00:15:44 Později.

00:15:48 Dej mi knihu.

00:15:51 Příjmu?

00:15:55 Dlužníků.

00:16:16 140 rublů?

00:16:18 A... to není moc.

00:16:20 Lencký.

00:16:22 Slečna Lencká má také otevřený úvěr.

00:16:24 Velmi dobře.

00:16:26 Minule si vzala peněženku za tři rubly.

00:16:31 Není to příliš drahé?

00:16:32 Vůbec ne. Peněženka byla kvalitní.

00:16:35 Sám jsem jí vybíral.

00:16:37 Ze kterých?

00:16:39 Z těchto.

00:16:41 Líbila se jí tato.

00:16:44 Pěkný výrobek.

00:16:50 Víš co? Já si jí vezmu.

00:16:52 Moje je už na nic.

00:16:54 Najdu ti lepší!

00:16:56 Vezmu si tuhle tu.

00:17:06 Neprohlídneš si obchod?

00:17:08 Jsem trochu unavený. Pojdme k tobě.
00:17:21 Zdá se mi to, nebo má moje dcerka špatnou náladu?
00:17:26 Ach tati.
00:17:29 Tak se bojím, aby naše stříbro neskončilo na nějakém cizím stole.
00:17:33 Stříbro našich předků bylo již na stolech Tatarů a vzbouřených sedláků.
00:17:37 Ten kdo bojuje, riskuje.
00:17:40 Ztráceli ve válce.
00:17:42 A dnes války nejsou?
00:17:45 Změnila se jenom zbraň.
00:17:48 Na místo kosity nebo jataganu se bojuje rubly.
00:17:54 Takže jsme poražení?
00:17:56 Ale ne dítě, my teprve začneme vítězit.
00:18:00 Mám velké plány.
00:18:03 Doteď jsem mlčel, ale dnes jsem potkal člověka,
00:18:06 který pochopil moje ideály.
00:18:08 Kdo je to?
00:18:10 Nějaký Vokulský.
00:18:11 Z jeho pomoci zorganizuji měšťany a pozvednu průmysl.
00:18:16 Ty tati?
00:18:18 Nemí ten Vokulský nějakým dobrodruhem?
00:18:22 Ty ho neznáš?
00:18:24 Jenom jsem slyšela, že zbohatl
00:18:26 na dodávkách během války s Tureckem.
00:18:28 Ale poctivě.
00:18:29 Pamatuji si jenom na jeho ruce.
00:18:31 Omrzly mu na Sibiři.
00:18:34 Co tam dělal?
00:18:36 Účastnil se povstání, a potom platil za chyby mládí.
00:18:41 To znamená, že je i hrdinou.
00:18:43 Poznáš ho, protože chci udělat pár schůzek doma.
00:18:46 Tati, ty ho chceš pozvat domu?
00:18:49 No, musím se s některými poradit.

00:18:52 Jsem zvědavá, co řekne svět na tuto spolupráci.
00:18:55 Ten kdo má sílu v rukou, má svět u nohou.
00:19:06 Od paní hraběnky.
00:19:08 Dovol, že tě zastoupím v této záležitosti.
00:19:19 Hm... poslouvejte, je to zajímavé.
00:19:21 Milá Belo, zapomeň andílku...
00:19:23 Ech, tohle není důležité.
00:19:26 Hrob v našem kostele bude nádherný.
00:19:29 Můj poctivý Vokulský dává fontánu, umělé ptáčky a hodně koberců.
00:19:35 He, ten Vokulský je báječný!
00:19:43 Jsem okouzlená, ale kdybys chyběla mezi tou nádherou,
00:19:48 asi bych onemocněla.
00:19:51 Objímám tě, a líbám.
00:19:53 Útokem získal Johanku.
00:19:55 Asi to musí být geniální člověk.
00:19:57 Ne, to ne.
00:19:58 Je to člověk o velké energii,
00:20:00 ale dar kombinace se poznává podle jiných věcí.
00:20:05 Já s ním například hraju pikety,
00:20:07 a výsledek je takový, že jsem vyhrál kolem 70 rublů,
00:20:10 i když o sobě vůbec nemám vysoké mínění.
00:20:14 Co je ti, Iso?
00:20:16 Nic, migréna.
00:20:20 Prosím tě Flórinko postarej se o ní.
00:20:25 A... neočekávaná migréna by měla ihned ustoupit.
00:20:58 Poslouchám.
00:21:00 Poslouchám, co?!
00:21:06 Paní Melington čeká v pracovně.
00:21:16 Prosím.
00:21:25 Popravdě, ze stříbra nebude veliké potěšení,
00:21:29 ale výkup směnek Lenckého je mistrovským dílem.
00:21:36 Znat obchodníka.

00:21:44 Vše v pořádku?
00:21:47 Samozřejmě.
00:21:52 Znáte obchodníka?
00:21:55 Je vás škoda.
00:21:56 Pročpak myslíte?
00:21:58 Ženy se nedobývá přinášením obětí, ale silou.
00:22:03 Rozumu.
00:22:05 Raději pěstí.
00:22:08 Vyznám se v tom, protože je to moje povolání.
00:22:11 Hrábě bere peníze za usnadňování vztahů mezi koni,
00:22:16 a já za usnadňování vztahů mezi lidmi.
00:22:21 Ještě něco?
00:22:28 V nabídce na prodej je oblíbená klisna barona Křešovského.
00:22:32 Pokud znám vztahy,
00:22:34 slečna Isabela by byla spokojená,
00:22:36 kdyby baron
00:22:39 nevlastnil tu kobylu
00:22:41 v den závodů.
00:22:44 Nic nechápu.
00:22:46 Velmi delikátní jsou tyto velké světové klepy.
00:22:51 Proč jí tak na tom záleží?
00:22:53 Baron se jí kdysi dvořil, ale odmítnut
00:22:57 pojmenoval ji stárnoucí slečnou, která si vezme svého lokaje za manžela.
00:23:10 Bližší se termín licitace činžovního domu Lenckých.
00:23:32 Ach teto.
00:23:34 Jenom bez exaltace Isabelo.
00:23:37 Maršálek popravdě není krasavec,
00:23:40 ale kdyby všechny naše povinnosti byly lehce splnitelné,
00:23:44 neexistovala by zásluha.
00:23:46 Maršálek je odporný a má slinotok.
00:23:50 Netrvám na maršálkovi, ale baron...
00:23:55 Baron...

00:23:57 Barví si vlasy a má nějaké skvrny na rukou.
00:24:01 Upozorňuji tě, že nad otcem visí neštěstí.
00:24:04 Máme přece činžovní dům.
00:24:06 Dům, který se prodává ve špatnou dobu.
00:24:08 Dokonce zmizí i tvé věno.
00:24:11 V nejhorším případě máme stříbro, servis...
00:24:14 Zamysli se, jestli není škoda takových pěkných památek?
00:24:20 Tak co? To se mám rozhodnout mezi prodejem sebe sama a servisem.?
00:24:26 Právě o tom jsem chtěla s tebou mluvit.
00:24:31 Nabízím ti, jestli budeš souhlasit, 3000 rublů půjčky.
00:24:38 Nevnučují se, jenom nabízím.
00:24:42 Popřemýšlej, co bude lepší
00:24:46 a rozvaž následky.
00:24:51 Flóro, pojd' k nám drahé dítě.
00:24:56 A teď si vezmi můj povoz andílku,
00:25:00 přejeď se po městě
00:25:02 a vyříd' drobné záležitosti.
00:25:08 Jenom pamatuj, abys vypadala krásně během sbírky.
00:25:14 Tak krásně, jak to jenom ty umíš.
00:25:22 Víš, Flóro, rozhodla jsem se, že neprodám to stříbro.
00:25:25 To není možné.
00:25:26 Proč?
00:25:27 Obdržela jsem dopis, že stříbro a servis jsou prodané.
00:25:32 Kde pojedeme, vážená slečno?
00:25:34 Do obchodu pána Vokulského.
00:25:36 Iso! Proč?
00:25:38 Chci si koupit nové pařížské rukavičky.
00:26:19 A ta druhá?
00:26:21 Můžete jí otevřít?
00:26:23 Zastihly jsme pána Mračevského?
00:26:25 Pane Mračevský!
00:26:26 Sloužím.

00:26:27 Přišly jsme si koupit rukavičky.
00:26:29 Číslo pět a půl?
00:26:30 Ne, pět a tři čtvrtě.
00:26:32 Zapomněl jste?
00:26:33 Vážená paní, jsou věci, které se nezapomíná.
00:26:35 Ale pokud chcete 5 a $\frac{3}{4}$...
00:26:40 Dvanáct...
00:26:43 Jak on umí mluvit s ženami.
00:26:45 Pět a půl. Moje paměť je spolehlivá.
00:26:48 Máte ještě nějaké přání?
00:26:51 Ten Mračevský je skvělý.
00:26:52 Máme nové zboží z Paříže.
00:26:53 Le frans, jako kadeřnický učeň.
00:26:55 Možná nějaký parfém?
00:26:56 Nejlépe Atkinsona.
00:26:58 Je prostě génius.
00:26:59 Ne, je prostě hloupý!
00:27:01 Vážená paní nemůže používat jinou voňavku než Atkinsona.
00:27:04 Anglické parfémy, pařížské drobnosti.
00:27:08 Mohu ještě něčím posloužit?
00:27:11 Ne.
00:27:12 Určitě, proto se líbí ženám.
00:27:15 Floro, prosím zaplat' tomu pánovi.
00:27:17 Promiňte.
00:27:19 Promiňte, pokladna je támhle.
00:27:29 Mluvím s pánem Vokulským?
00:27:32 K službám.
00:27:34 To vy jste koupil naše stříbro?
00:27:36 Ano, já.
00:27:38 Určitě je chcete prodat.
00:27:41 Kdyby je můj otec chtěl odkoupit, za kolik byste je nyní odprodal?
00:27:47 Za stejnou cenu, jakou jsem koupil.

00:27:49 Samozřejmě s procenty.

00:27:51 Vzdal byste se předpokládaného zisku? Proč?

00:27:58 Vážená paní, protože obchod nelze stavět pouze na předvídaném zisku,

00:28:02 ale také na častém pohybu peněz.

00:28:09 Nashledanou, a děkuji za vysvětlení.

00:28:15 Floro, jedeme domů.

00:28:16 Prosím.

00:28:17 Děkuji.

00:28:19 Je vidět, že umíte flirtovat.

00:28:23 Jak se na mě dívala, jsem si jistý,

00:28:26 že za pár dnů obdržím voňavé psaníčko,

00:28:29 potom první schůzka na základě vychování,

00:28:33 které jsem získal a pak, nepohrdáš mnou?

00:28:36 Co to žvaníte!

00:28:38 My známe to vaše milostné dobývání, nazývané Matyldami.

00:28:42 Imponujete jím půllitrem piva a pečeně.

00:28:45 Matyldy jsou všední, ale dámy jsou jen pro zvláštní příležitosti,

00:28:49 pane Lisecký.

00:28:57 Co to bude, pane barone?

00:28:59 Manžetové knoflíčky. Rozumíte?

00:29:01 Manžetové knoflíčky, nejlépe aby měly tvar žokejské čepice.

00:29:09 Čím posloužím?

00:29:11 Nemyslíte si, že lepší budou knoflíčky ve tvaru podkovy?

00:29:14 Myslím, že budete potřebovat obojí.

00:29:18 Řekněte mi, nač jsou lidem podkovy, když nemají za co udržet koně.

00:29:24 Prosím nabídněte mi ještě nějaké maličkosti.

00:29:26 Možná popelník?

00:29:28 Raději vkusný kalamář se sedlem a žokejkou.

00:29:31 Poprosím vkusný kalamář se sedlem, žokejkou a jezdeckým bičíkem.

00:29:36 Řekněte mi, zda se nestydíte dovážet

00:29:39 tak drahé věci v době, kdy je země v troskách.

00:29:42 Maté skvělou nabídku zboží. Upřímně děkuji.

00:29:44 Prosím, pošlete mi to domů. Adieu!

00:29:47 Promiňte, mohu se zeptat, kolik vám dluží ten pán?

00:29:51 Účty toho pána, kdyby je měl, jsou pouze jeho a mou záležitostí.

00:29:58 Jsem Křešovská, a ten pán je můj manžel.

00:30:02 Promiňte, ale vztahy mezi manžely nejsou mou záležitostí.

00:30:07 Zajisté, pro obchodníka je to tak nejlepší.

00:30:12 Má účta.

00:30:20 On chce mít koně, ale ona mu to nechce dovolit.

00:30:22 A naopak, on jí nechce dovolit

00:30:24 koupi činžovního domu Lenckých,

00:30:26 kde bydlí a kde jí také zemřela dcerka.

00:30:28 Originály.

00:30:29 Jsou se mnou dokonce spříbuznění, ale já nemám peníze a musím obchodovat.

00:30:33 A oni mají vše bez práce. Ten svět je pěkně uspořádaný!

00:30:37 Co mně balamutíte, pane Klein.

00:30:39 Všichni socialisté jsou zloději, kteří se chtějí dělit cizím majetkem.

00:30:44 Už musím konečně s tím kramářstvím skoncovat.

00:30:46 Tohle byste neřekl, kdybyste přečetl aspoň pár brožur.

00:30:48 Bláznovství. Jaké brožury,

00:30:50 Napil bych se něčeho.

00:30:51 ty které chtějí zničit rodinu, víru a majetek!

00:30:53 Mám láhev celkem dobrého uherského vína.

00:30:55 Pane Mračevský!

00:30:57 Co poroučíte?

00:30:58 Počínaje zítřkem si začněte hledat novou práci.

00:31:04 Proč šéfe?

00:31:07 Proto, že u mě už nemáte místo.

00:31:10 Ježíš-Maria. Kde půjdu,

00:31:15 když mně tak najednou vyhodíte?

00:31:25 Dostanete dobré doporučení.

00:31:50 Jenom jednu celou štamprlí.

00:31:52 Dej skleničku.

00:31:59 Už dávno jsem tě takového neviděl.

00:32:04 Tobě něco je? Stachu?

00:32:13 Dopředu vím, že ti nepomohu.

00:32:17 Víš přece.

00:32:20 Utrpení je jako jed, je ho třeba vyplivnout.

00:32:23 Příteli, nechci poslouchat, co tě trápí,

00:32:27 a proto také nevím proč bych se ti měl svěřovat.

00:32:31 Jak to? Takhle jednáš se starým přítelem?

00:32:37 Dej pokoj! Jsem prostě unavený.

00:32:46 Poslouchej Stachu.

00:32:48 Víím, že jsi tam nejel jenom, abys vydělal peníze.

00:32:55 Kdo ví, možná jsi uhádl.

00:32:57 Víím víc, než si připouštíš.

00:33:02 Bolí mě, že mi nevěříš.

00:33:09 Pamatuj, že rada zkušeného vojáka, tě může uchránit od nejedné hlouposti.

00:33:17 Starý snílku.

00:33:22 Za úspěch velkých předsevzetí!

00:33:27 Velkých pro mě

00:33:30 a ve skutečnosti nenáročných.

00:33:34 Ať se tak stane.

00:33:37 Jsem už tak starý, že lepší je, abych nic nevěděl.

00:33:43 Toužím pouze po jedné věci.

00:33:48 Krásné smrti.

00:33:57 Přisáhej, že když nastane ta doba, dáš mi vědět.

00:34:04 Ano.

00:34:07 Když nadejde ten čas, dám ti vědět a staneš se mým svatem.

00:34:14 Svatem.

00:34:19 Za úspěch tvých předsevzetí,

00:34:24 ať už jsou jakékoliv!

00:34:27 Víím jen, že musí být hodny tebe.

00:35:37 Vítám tě, pane Vokulský.

00:35:39 Víš, myslela jsem si, že již nepříjdeš.
00:35:42 Říkala jsem ti této, že přijde a dokonce přinese pytel zlata.
00:35:46 Řeknu ti, že nám bylo trochu nepříjemně.
00:35:53 Dovolíš, dám tvé imperiály nahoru pro zahanbení těch pánů,
00:35:59 kteří raději utrácení peníze za šampaňské víno.
00:36:03 Dovol, Isabelo, tohle je pán Vokulský, který přinesl tak velký dar.
00:36:10 Prosím, pane Vokulský posad' se.
00:36:14 Náš ochránce nás na chvíli opustil.
00:36:17 Paní hraběnka mně chce zbavit zásluh v příštím životě tím,
00:36:20 že chválí moje skutky, které jsem splnil
00:36:22 pouze proto, abych něco získal.
00:36:25 Myslela jsem si to.
00:36:29 Jsem vaší přítelkyni, pane Vokulský, takže pro mě uděláte výjimku.
00:36:34 Čekám na rozkazy!
00:36:35 Nedávno jsi dal výpověď' jednomu ze svých zaměstnanců.
00:36:40 Pročpak?
00:36:42 Prý šlo o střet politických názorů.
00:36:46 Zním matku toho chlapce a věř mi, že je mi jí líto,
00:36:50 když se dívám na její zármutek.
00:36:52 Promiňte.
00:37:04 Vy nikdy neberete zpět svá rozhodnutí?
00:37:07 Ne.
00:37:09 Co kdybych se postavila za toho mladého člověka?
00:37:13 Pán Mračevský ztratil místo,
00:37:15 protože se nemístně vyjadřoval o lidech,
00:37:17 kteří navštěvují náš obchod.
00:37:20 Možná se tyto osoby chovají netaktně.
00:37:25 Ony mohou, platí za to.
00:37:29 Promiňte.
00:37:31 Ten mladý člověk dostane pracovní místo, ale v Moskvě.
00:37:35 Děkuji ti, pane Vokulský
00:37:37 a prosím přijď' na velikonoční tradiční snídání.

00:37:41 Velmi prosím.
00:37:47 Tetička koketuje toho pána.
00:37:50 V zahraničí jsou tyto zvyky známkou dobrého vychování.
00:37:54 A co jestli mu tyto zvyky zamotají hlavu?
00:37:57 V tomto případě dokáže, že není příliš chytrý.
00:38:01 Paní hraběnko.
00:38:02 Musíme se rozloučit, pane doktore.
00:38:06 Mnohokrát děkuji.
00:38:10 Pojď.
00:39:04 Kam jdeš?
00:39:06 Mohu jít s vámi,
00:39:09 nebo vy můžete jít se mnou.
00:41:54 Modlila ses a plakala.
00:41:56 Mohu vědět proč?
00:41:58 No a? Jste kněz, že se ptáte? Vtipálek?
00:42:13 Jednou mi říkali, že jsou zde na zemi
00:42:17 bílí andělé s bílými křídly.
00:42:28 Poslouchej, je tady někdo, kdo by ti chtěl pomoci.
00:42:34 Řekni mi upřímně.
00:42:39 Poslouchej, a odpovídej!
00:42:44 Proč jsi plakala v kostele?
00:42:47 Víte. Šla jsme na hroby,
00:42:51 myslela jsem, že se trochu rozptýlím, ale kdepak.
00:42:55 Vzpomněla jsem si na starou a hned jsem začala plakat.
00:42:58 Prosila jsem Pána Boha,
00:43:00 aby na ní seslal nějakou nemoc,
00:43:02 nebo abych se od ní osvobodila.
00:43:05 Kolik je ti let?
00:43:19 Šestnáct, ale doopravdy je mi devatenáct.
00:43:26 Řekni mi. Chceš pracovat?
00:43:30 A jakou bych měla práci?
00:43:33 Naučíš se šít.

00:43:36 Za osm rublů na měsíc se nedá vyžít.
00:43:40 Mimo to, stojím ještě za tolik, že nemusím nikoho obšívát.
00:43:45 Znamená to, že se odtud nechceš dostat?
00:43:48 Chci.
00:43:49 Půjdeš k řádu sv. Magdalény.
00:43:51 Musím mít doporučení.
00:44:02 Dám ti dopis, který hned doručíš a zůstaneš tam.
00:44:07 Nic z toho nebude.
00:44:09 Půjdu tam a po svátcích mně přivedou zpět
00:44:11 a budu muset zaplatit, jak tehdy v masopustu.
00:44:14 Pak jsem týden byla nemocná.
00:44:16 Nepřivedou.
00:44:18 To určitě, mám u ní přece dluh.
00:44:22 Musíš se rozhodnout, buď anebo.
00:44:25 Jestli nevyužiješ příležitost, dělej, jak myslíš!
00:45:34 Vítej, pane Stanislave!
00:45:42 Nepředstavuj si, že aristokracie je až tak strašná.
00:45:46 Vidíš, hrabě.
00:45:48 Víím, dluží mi 300 rublů.
00:45:50 Bankéř.
00:45:52 Vokulský! Bojte se Boha. Z Paříže nás excitují bulváry.
00:45:57 Chtěl bych si s vámi o tom promluvit.
00:45:59 No, tak se setkáme, ale kde?
00:46:01 Raději u vás.
00:46:03 V tom případě přijďte ve středu na snídani.
00:46:15 Moment, promiňte.
00:46:30 Jak se těším,
00:46:32 jak se těším, že jste splnil mé přání.
00:46:36 Hraběnka nám začíná přivádět kupce.
00:46:38 Nemám nic proti obchodníkům,
00:46:41 ale on získal celý svůj majetek na vojenských zakázkách.
00:46:47 Moje nejlepší přítelkyně vás chce poznat.

00:46:51 Vidíte tu stařenku, která sedí vedle biskupa?
00:46:56 Je to manželka předsedy, paní Zaslavská.
00:47:00 Aha, kníže.
00:47:01 Zdravím vás pane.
00:47:03 Dovolíte, sestřenko?
00:47:05 Prosím.
00:47:06 Vzdálím se na chvíli. Promiňte.
00:47:09 Vaše projekty vyvolaly velký rozruch mezi majiteli bavlněných továren.
00:47:15 Dobře jsem řekl bavlněných?
00:47:17 Ano.
00:47:18 Doopravdy je konkurence, kterou vytváříte tak hrozivá?
00:47:23 Popravdě mám u moskevských fabrikantů kredit čtyř miliónů rublů,
00:47:27 ale ještě nevím, zda se jejich produkty uchytí na našem trhu.
00:47:30 Děsivé, nesmírně veliké číslo.
00:47:33 Čím vám mohu posloužit?
00:47:35 Dovolíš, sestřenko? Představuji ti pána Vokulského.
00:47:38 Zdatný člověk a schopný občan.
00:47:40 To ti stačí, že ano?
00:47:42 Měla jsem již tu čest.
00:47:45 Dáte si alespoň trochu vína?
00:47:48 Cokoliv řeknete.
00:47:59 Zpět k tématu.
00:48:01 Nemyslíte, že bylo by vhodné
00:48:03 založit v naší vlasti polskou fabriku levných látek?
00:48:07 Tohle mně nezajímá.
00:48:08 Dovolíte kníže, pane Vokulský.
00:48:11 Velmi se omlouvám.
00:48:15 Hraběnka provedla atentát.
00:48:17 On se tady ještě rozhodne oženit.
00:48:20 Tím lépe pro slečny.
00:48:22 Starý blázen!
00:48:24 Promiňte, ale musím se vrátit k hostům.

00:48:27 Děkuji ti, Kristýno.
00:48:32 Jmenuješ se Stanislav? Ano?
00:48:38 Posad' se prosím.
00:48:43 Z které rodiny Vokulských pocházíš?
00:48:48 Z té, kterou nikdo nezná.
00:48:51 Nesloužil tvůj otec v armádě?
00:48:54 Otec ne. Můj strýc.
00:48:57 Stanislav?
00:48:59 Ano. Byl poručíkem a potom
00:49:01 kapitánem v sedmém řadovém pluku.
00:49:03 V první brigádě, druhé divizi?
00:49:05 Ano.
00:49:08 Žije ještě?
00:49:10 Zemřel před pěti léty.
00:49:15 Zemřel.
00:49:20 A kde je chudák pohřben?
00:49:23 V Záslavě, kde bydlel po příjezdu z emigrace.
00:49:27 Tam jsou zříceniny hradu?
00:49:30 Ano.
00:49:33 Strýc mě tam často bral.
00:49:37 Je tam také velký kámen.
00:49:42 Vím.
00:49:44 Tvůj strýc
00:49:46 byl chudým důstojníkem,
00:49:50 a já jsem byla bohužel bohatá.
00:49:56 Na světě existují veliké zločiny,
00:50:00 ale asi největší z nich
00:50:03 je zabít lásku.
00:50:09 Máš po něm nějakou památku?
00:50:14 Zlatý kříž.
00:50:17 Nic víc?
00:50:20 Byl ještě balíček dopisů

00:50:23 a nějaká miniatura,
00:50:27 ale tyto předměty strýc zapečetil pár dnů před smrtí
00:50:32 a nařídil je vložit do své rakve.
00:50:53 Někdo udělal zlomyslný vtip, když přivedl toho neznámého muže.
00:50:57 Nějaký záhadný človíček.
00:50:59 Ale kníže je k němu velmi laskavý.
00:51:07 Prý byl na Sibíři.
00:51:09 Je to pravda, že tam jedí jenom sníh?
00:51:17 Co si myslíš o tom člověku?
00:51:20 Hledá popularitu a známosti.
00:51:25 Ten člověk se chce k nám přiblížit.
00:51:29 Připouštíš, že by si to dovolil?
00:51:31 Najít ve mně zalíbení?
00:51:33 Nerozumím ti.
00:51:34 Nerozumíš? Chce si mně koupit.
00:51:37 Ale uvědomí si, že jsem příliš drahá.
00:51:49 Vážení pánové.
00:51:51 Dovolil jsem si vás obtěžovat
00:51:53 v jedné velmi důležité, veřejné, obchodní transakci.
00:51:57 Nerozumím.
00:51:59 Odbornou část záležitostí nám vysvětlí pán Vokulský.
00:52:05 Odborník!
00:52:13 Uspořádání obchodu s východem, je základem mého projektu.
00:52:17 Na prvním místě kladu důraz na tkaniny.
00:52:20 Ale tohle je podryvání našeho průmyslu.
00:52:22 Mně nezajímají továrnici, ale spotřebitelé.
00:52:25 Hle. Takto se dostáváme k veřejným transakcím.
00:52:29 Pane advokáte.
00:52:31 Vážený pane, raďte nám vysvětlit,
00:52:33 jestli váš projekt nepřinese újmu naším továrnám.?
00:52:37 Ty naše továrny vůbec nejsou naše.
00:52:41 Náš dělník nemá žádné možnosti dál se vzdělávat ve svém oboru.

00:52:45 Je špatně placený a špatně se s ním zachází.
00:52:48 Jak je mi Bůh milý ujímají se mně emoce.
00:52:51 Mám totiž k dispozici zboží v hodnotě tři, až čtyř milionů rublů.
00:52:57 Je to můj zahraniční kredit.
00:52:59 Kdybychom ale namísto kreditu použili hotovost,
00:53:03 získali bychom patnáct procent a možná i víc.
00:53:07 Tohle se hlavně týká vás,
00:53:10 kteří dáváte peníze bankám na nízký úrok.
00:53:12 Já vám nabízím možnost využít peníze přímo s větším ziskem.
00:53:16 To je všechno.
00:53:17 Výborně. Můžeme se dovědět něco bližšího?
00:53:20 O podrobnostech si mohu promluvit jenom se svými společníky.
00:53:24 Máme obilí ve skladech.
00:53:26 Ale pánové. Dnes mluvíme o obchodě.
00:53:28 Ale zítra nebo pozítří, kdo nám zabrání,
00:53:31 abychom jsme se poradili co s dalšími záležitostmi?
00:53:34 Výborně mluví náš milý kníže.
00:53:35 Jak je mi Bůh milý!
00:53:36 Uctěme našeho hospodáře nejvzácnějšího z lidí, a povstaňme.
00:53:43 Na začátek přistupuji, a vkládám padesát tisíc rublů.
00:53:47 Dám dva... třikrát víc, než milovaný kníže Jan.
00:53:51 Jsem Maruševič a kladu karty na stůl.
00:53:55 Nemám žádný majetek,
00:53:56 mám dobrý pud sebezáchovy a chtěl bych najít zaměstnání.
00:53:58 Jaký je váš obor?
00:54:00 Ještě žádný nemám.
00:54:05 Jaká je vaše představa o mzdě.
00:54:07 Tisíc, dva tisíce rublů.
00:54:12 Myslím, že nebudeme mít k dispozici místo, které by vám vyhovovalo.
00:54:16 Vážení pánové, na konec přistupujeme k sepsání smlouvy.
00:54:22 Pane Vokulský, dovolte, že vám představím Juliana Ochockého.
00:54:26 Je to vědec, trochu originál, ale promluvte si...

00:54:38 Vy jste blízký příbuzný rodiny Lenckých?

00:54:41 Trochu.

00:54:42 Moje matka byla Lencká, ale otec jenom Ochocký.

00:54:47 Zajímáte se o fyziku nebo chemii?

00:54:53 Povedlo se mi vylepšit mikroskop, postavit nový elektrický stůl a lampu.

00:55:00 Ach, to jste vy, ten vynálezce.

00:55:03 No, a co?

00:55:05 Někde se hnát, a skončit u lampy?

00:55:10 Vy jste taky kdysi myslel o létajících strojích.

00:55:13 Ne o řízení balónů, které jsou lehčí od vzduchu,

00:55:16 protože je to bláznovství, ale o letu těžkého stroje.

00:55:19 Podrobili jsme si již vítr, blesky, světlo.

00:55:23 Nemyslíte, že je načase strhnout okovy gravitace?

00:55:28 Zešílím, nebo připnu lidstvu křídla.

00:55:32 No, a kdybyste je připnul?

00:55:45 Sláva.

00:55:48 Chci se vás na něco zeptat.

00:55:49 Poslouchám.

00:55:51 Byl jste přírodovědcem a k tomu nadšencem?

00:55:54 Ano.

00:55:56 V jakém životním období poklesl váš zájem v tomto směru?

00:56:06 Kdo nechce patřit k jedné, může patřit k druhé straně.

00:56:13 Především prosíme váženého pána Vokulského,

00:56:17 aby se zúčastnil všech našich dalších pracovních porad.

00:56:21 Pochybuju, že se vám budu k něčemu hodit.

00:56:23 Budou tam odborníci.

00:56:27 Chtěli by něco dělat,

00:56:31 ale chybí jim energie.

00:56:33 Mají peníze, tituly a proto po ničem netouží.

00:56:37 Bez té pružiny.

00:56:39 Promiňte.

00:56:44 Jak je mi Bůh milý, proč jsme to my,

00:56:47 kdo má uzavírat obchodní spolky?
00:56:53 Je to divné, jak strašně málo mně to všechno zajímá.
00:56:58 Někdy cítím takovou prázdnotu.
00:57:01 Žádné touhy, nic.
00:57:04 Jenom na úplném dně, něco jako kapka pálivé hořčice.
00:57:08 Tak malá, že není vidět
00:57:10 a zároveň tak hořká, že by jí šlo otrávit celý svět.
00:57:14 Chvilková apatie a vyčerpání.
00:57:16 Ano vím, slyšel jsem.
00:57:18 Hodně přemýšlíš o obchodních transakcích.
00:57:21 Přemýšlíš, že změníš zaměstnání?
00:57:28 Kdybychom obezdili břeh řeky,
00:57:31 mohla by tady vzniknout nejkrásnější čtvrť.
00:57:34 Velké budovy, obchody, aleje.
00:57:36 Nábřeží ...
00:57:37 Budou stát nějakou dobu a potom budou padat poničené plevelem.
00:57:41 Jak všechno v tomto městě.
00:57:43 Tady je to ohniště nákazy.
00:57:47 Co člověk dnes vyhodí ze svého bytu, zítra vypije.
00:57:53 Nábřeží!
00:57:56 Kanály!
00:57:58 A pramenitá voda na hoře.
00:58:04 Bylo by možné každý rok zachránit několik tisíc lidí.
00:58:09 Podívej se.
00:58:15 Tohle je nemocný, divoký kout.
00:58:19 Vždyť existuje jednoduchý lék. Práce. Dobře placená.
00:58:23 Všechny nezachrániš.
00:58:26 Můžeš vybrat několik, ale za nimi budou stát další a za nimi ještě další...
00:58:30 Kdysi jsem viděl
00:58:33 lidi kolem uhelného vozu uprostřed cesty
00:58:38 a koně se zlámanou nohou.
00:58:42 Hubeného se sedřenými boky, přivázaného ke stromu.

00:58:50 Proč jsem si vzpomněl právě dnes na toho koně?
00:58:57 Nadále hromad' majetek, nebo se dokonce ožeň,
00:59:00 abys po něčem toužil a něco dělal.
00:59:04 A teď buď zdrav, sentimentální obchodníku.
00:59:17 Neměli jste tu nějakou nehodu?
00:59:20 Nerozumím.
00:59:21 No malý požár, nebo krádež?
00:59:24 Chraň Bůh!!!
00:59:25 Škoda!
00:59:27 Nejlepší reklamou pro obchod by bylo,
00:59:30 kdyby se tady někdo oběsil.
00:59:39 Vypadá to jako by náš starý přítel měl vedlejší příjmy.
00:59:43 No, zprovoznění takového obchodu není jednoduché.
00:59:48 Dovol, Stando.
00:59:53 Pán Klein.
00:59:57 Co s tebou bylo?
00:59:59 Stachu.
01:00:01 Nebude to tvoje vina, pokud mi nepomůžeš.
01:00:05 Proč jsi hned nepřišel?
01:00:07 Ani dnes bych nepřišel, kdyby ne děti.
01:00:11 Promiň... Nějaká...
01:00:13 Ignáci!
01:00:14 Pán Šlangbaum bude u nás prodavačem
01:00:16 s ročním platem tisíc pět set rublů.
01:00:18 Souhlasíš, Jindro?
01:00:21 Nějaká slečna přišla.
01:00:24 Prosím!
01:00:40 Takže, co teď budete dělat?
01:00:42 Možná, možná budu dělat služku.
01:00:45 Proč?
01:00:46 Protože jinak bych musela mít šicí stroj a vlastní byt.
01:00:49 Všechno...

01:00:50 Hm...

01:00:52 Počkejte chvíli.

01:00:55 Pane Vysocký! Prý máte volný pokoj?

01:00:58 Ano máme, vážený pane.

01:01:00 Bude tam bydlet mladá švadlena.

01:01:03 Dostanete peníze a budete dávat pozor,

01:01:05 zda nevodí někoho domů.

01:01:07 Rozumím. Vážený pane.

01:01:10 Když jenom budete chtít, osobně vám jí přivedu.

01:01:14 Jste hloupý můj Vysocký.

01:01:17 Co u vás?

01:01:19 No, v zimě jsme bydleli u bratra,

01:01:21 který je železničním hlídačem na vídeňské trati,

01:01:23 ale u něj doma je také bída s nouzí,

01:01:25 protože ho přestěhovali.

01:01:27 Ve Skierniewicích má ještě tři pozemky, to si ještě žil jako člověk.

01:01:31 Pamatujte, že je třeba vymalovat, umýt podlahu, no a koupíte nábytek.

01:01:37 Rozumím. Všechno bude čisté jak sklenička.

01:01:44 Úplný nepořádek.

01:01:47 Pane Řecký, jestli dovolíte, dám tyto doklady do pořádku.

01:01:51 Prosím.

01:01:52 Vidiš. Jak jsem si to všechno zařídil?

01:01:55 No nejsem si jist, zda je to správně,

01:01:57 ale chtěl jsem to udělat nejlépe, jak to jde.

01:02:01 Tady je vybraná galanterie.

01:02:04 Porcelán, hračky a v tomto pokoji jsou tkaniny.

01:02:08 Táhle máš co?

01:02:09 Kde?

01:02:10 No, za zády.

01:02:14 Víš, Stachu.

01:02:16 Za mých mladých časů v novém obchodě se

01:02:19 přibíjela na práh podkova, aby se dařilo.

01:02:29 Ano, aby se vedlo.

01:02:31 K čertu.

01:02:32 Co je tu tak cítit celý den česnek, pane Klein?

01:02:35 Myslí si snad někdo, že je dobré jíst maces s klobásou?

01:02:38 Pane Lisecký!

01:02:44 Pán Šlangbaum byl mým kamarádem, když se mi vedlo velmi špatně.

01:02:49 Chcete mu snad zakázat, aby se přátelil se mnou teď,

01:02:52 když jsem na tom lépe?

01:02:54 Promiňte.

01:02:57 Mohu odejít?

01:03:07 No příteli.

01:03:09 Je čas se přestěhovat do nového bytu.

01:03:38 Počkej Stachu, tento lokál je obsazený.

01:03:57 Tak co, příteli?

01:03:59 Vidím, že nejsi příliš nadšený.

01:04:19 Tak už mě přestěhovali.

01:04:25 Drahý Stachu!

01:04:31 Všichni obchodníci se posmívají,

01:04:35 že utrácíme mnoho peněz v nejisté době.

01:04:38 Evropská válka je na spadnutí.

01:04:41 Žertuj z války.

01:04:44 Celý ten humbuk se uklidní a my je v té době předstihneme.

01:05:42 Máte obavy, že?

01:05:44 Žokej jel podle mých pokynů.

01:05:46 Promiňte.

01:05:47 Pane Šultz! Okamžik.

01:05:57 Kdybys věděla,

01:06:00 kolik toho na tobě záleží.

01:06:11 Vsadím se o padesát rublů, že vyhraje.

01:06:15 Souhlasíte?

01:06:18 S radostí.

01:06:20 Pane Šultz. Je čas jí vyvést.

01:06:22 Okamžik.

01:06:23 Krásná klisna.

01:06:24 Ujišťuji vás, že vše půjde dobře.

01:06:28 No konečně.

01:06:29 Ujišťuji vás, je to úplný fenomén.

01:06:31 Pán Yung, nejlepší žokej v zemi.

01:06:34 Pán Vokulský.

01:06:35 No řekněte, pane Yung, vyhrájeme?

01:06:38 Ehe...

01:06:41 Jestli vyhrájeme, dám vám padesát rublů navíc!

01:06:44 O!

01:06:45 Cože?

01:06:46 Ehe...

01:06:47 No, ať klisna chcípne!

01:06:49 Ha...

01:07:14 Vítejte.

01:07:16 Počasí se vydařilo.

01:07:19 Co jsem to chtěl říct?

01:07:20 Poslouchám, hrabě.

01:07:22 Baron Křešovský by vás chtěl požádat,

01:07:24 abyste mu odstoupil koně.

01:07:28 Nabízí 1200 rublů.

01:07:31 Vždyť dostihy začnou za chvíli.

01:07:33 Vy jste přece přihlásil koně anonymně.

01:07:36 Majitel anonym, může to být baron.

01:07:43 Je to přece jenom gentlemanská dohoda.

01:07:47 Co jestli mám plán s tou klisnou, pane hrabě?

01:07:50 Potom máte určitě přednost.

01:07:56 Rozhodl jste tedy tu záležitost.

01:07:58 Rozumím.

01:07:59 Promiňte.

01:08:04 Je to pravda pane Stanislave, že jste koupil baronovu klisnu?

01:08:08 Ano.

01:08:09 No ne. Tak jste ho tedy nepříjemně překvapil.

01:08:11 Díky vám jsem vyhrála sázku s tetou.

01:08:14 Popravdě. Přijeli jsme se pouze podívat na tento dostih.

01:08:18 Ukaž, co dovedeš krasavice.

01:08:21 Musíte vyhrát.

01:08:24 Jestli si to přejete, vyhrají.

01:08:29 Jeďme!

01:09:52 Pane Vokulský.

01:09:54 Zde je vaše odměna a osm set za koně.

01:09:58 Děkuji.

01:10:05 Dovolte, paní hraběnko, že vám tyto peníze věnuji jako dar pro sirotky.

01:10:09 O, děkuji.

01:10:11 Vítejte dámy.

01:10:13 Sestřenko, těším se, že tvoji obdivovatelé vyhrávají,

01:10:16 jen mně mrzí, že na můj účet.

01:10:19 Ach ano, mám velké štěstí...

01:10:21 Ale pane barone?!

01:10:22 na tvé ctitele.

01:10:24 Vždyť jsem neřekl nic nevhodného.

01:10:26 Jenom říkám, že mám štěstí na ctitele sestřenky.

01:10:30 Na slovíčko pane barone.

01:10:32 Ach, to jste vy?

01:10:34 Promiňte.

01:10:43 Vy jste do mě strčil.

01:10:44 Velice se omlouvám.

01:10:45 Tohle mi nestačí.

01:10:46 Chcete zadostiučinění?

01:10:48 Ano.

01:10:49 Poroučím se.

01:10:51 Hrome.

01:10:52 Zapomněl jsem si navštívenku.

01:10:55 Nemáte náhodou nějaký notýsek?
01:11:03 S radostí doplním vyúčtování.
01:11:06 Postarám se, abyste nebyl zklamaný, pane barone.
01:11:11 Vypadá to, že jsou schopní udělat nějakou hloupost.
01:11:13 Vždyť to nemá cenu, pro takovou hloupost.
01:11:15 Všichni přece víme, že baron je roztržitý a hlupák.
01:11:19 Vokulský o tom nemusí vědět.
01:11:22 Otče!
01:11:28 Děkuji, pane.
01:12:00 A, tady jsi.
01:12:03 Jestli chceš, naplň si dýmku.
01:12:13 Zná medicína takový stav mysli,
01:12:15 kdy se člověku zdá,
01:12:17 že jeho rozptýlené znalosti a pocity
01:12:20 se najednou spojily v jeden organismus?
01:12:26 Určitě.
01:12:28 Při nepřetržité duševní práci,
01:12:31 dobré výživě,
01:12:32 mozek může vytvořit nové buňky.
01:12:36 Nebo spojit mezi sebou staré.
01:12:42 Myslíš si,
01:12:44 že je možné milovat ženu ideálním způsobem a netoužit po ní?
01:12:47 Určitě, je to jedna z masek,
01:12:49 za kterou se skrývá instinkt zachování druhů.
01:12:52 Instinkt, druh. Instinkt zachování něčeho...
01:12:56 Tři slova a čtyři hlouposti!
01:12:58 Udělej šestou a ožeň se.
01:13:00 Šestou?
01:13:01 Kde je pátá?
01:13:03 Pátou jsi už udělal. Zamiloval ses.
01:13:10 Jenom první láska je prý nebezpečná.
01:13:14 Po první tě čeká sto jiných

01:13:17 a po stoprvní
01:13:19 už nic.
01:13:23 Mám souboj.
01:13:26 Nejsem chirurg!
01:13:28 Již dávno jsem se rozloučil s medicínou.
01:13:32 Proto nebudeš lékařem, ale sekundantem.
01:13:40 Měl jsem skvělý sen.
01:13:42 Viděl jsem, jak dva poslové vnesli mou mrtvolu
01:13:46 do bytu mé drahé manželky.
01:13:49 No...
01:13:50 Co?
01:13:51 Tady...
01:13:52 Aha...
01:13:54 Co tu máme, co tu dáme?
01:13:59 Samozřejmě, že se vrhá na mé krvavé ostatky,
01:14:02 platí mé dluhy a tisíc rublů věnuje na můj pohřeb.
01:14:07 Ať se vážený pan střílí třeba i se starým ďáblem,
01:14:12 jsem ale zvědav, kdo zaplatí vaše směnky.
01:14:15 Ticho, ticho buď šašku.
01:14:17 Dobře.
01:14:18 Protože, vážený pán se každého čtvrt roku chystá na hřbitov,
01:14:21 já nemám v úmyslu hladovět.
01:14:24 No, a co dál?
01:14:26 Nerozumím.
01:14:28 No, s tím snem?
01:14:29 Aha.
01:14:30 Samozřejmě, že jsem vstal z mrtvých
01:14:33 a vzal jsem si těch tisíc rublů na drobné útraty.
01:14:37 Ano.
01:14:41 A dost, barone.
01:14:42 Odpočiň si, nebo budeš mít třas v ruce, a netrefíš se.
01:14:47 No. Co, co, co?

01:14:48 Budu mít souboj, protože se mi to tak líbí.
01:14:52 Přisahám, že je třeba štěstí, aby mít souboj s obchodníkem.
01:14:57 Jestli ho trefím, budu jako myslivec,
01:15:00 který šel na medvěda a zabil někomu březí krávu.
01:15:06 Jestli se trefí on, bude to,
01:15:09 jako by tě praštil bičem drožkář.
01:15:12 Možná se nikdo netrefí.
01:15:14 Kdepak. Střelíte se do prvního zakrvácení.
01:15:54 Promiňte.
01:15:56 Baron Křešovský připouští,
01:15:58 že mohl strčit do pána Vokulského,
01:16:00 protože je roztržitý.
01:16:02 Je připraven omluvit se,
Konec první části.

Část druhá

00:00:01 že mohl strčit do pána Vokulského,
00:00:03 protože je roztržitý.
00:00:05 Je připraven omluvit se pánu Vokulskému.
00:00:07 Co si o tom myslíte, pánové?
00:00:18 Přirozeně jsi pomyslel
00:00:21 o obchodních záležitostech, v případě...
00:00:26 Nepotká mě žádná nehoda.
00:00:38 Nemáme zplnomocnění ke smíření.
00:01:17 Pánové, začněte.
00:01:41 Osel. Míří na hlavu. Určitě se netrefí.
00:01:46 Trefil se.
00:01:47 Do hlavy.
00:01:57 Říkal jsem,
00:01:59 že to s vámi špatně skončí.
00:02:01 Mlč, blázne.
00:02:02 Zajímavá nehoda.

00:02:04 Ano.

00:02:06 Mám díru v obličejí,

00:02:08 ale náboj není vidět.

00:02:10 Ne.

00:02:14 Přece jsem ho nespoknul.

00:02:17 No jasně!

00:02:18 Náboj se trefil do pistole,

00:02:19 a cylindrický zámeček se trefil do čelistí.

00:02:21 Velmi zajímavý výstřel.

00:02:23 Že jsem na ty blázny nezavolał policii.

00:02:38 Poběž za baronovou a řekni kuchařce, že jsem těžce raněn.

00:02:51 Skvělý výstřel, pane Vokulský.

00:02:54 Přemýšlím nad tím, že člověk s vaším povoláním...

00:02:57 Promiňte. Neuráží vás to?

00:02:59 Ale ne. Vůbec ne.

00:03:01 ... tak dobře střílí.

00:03:02 Kde je můj cvikr?

00:03:04 Teď vypadám jako...

00:03:05 Děkuji.

00:03:06 ...stará opice, nemocná na zánět okostice.

00:03:11 Řekněte mi,

00:03:13 z jakého důvodu jsem zůstal postižený.

00:03:15 Urazil jste dámu.

00:03:16 Au, promiňte.

00:03:17 To já se omlouvám, pane barone.

00:03:19 Hloupost.

00:03:36 A pokud jde o zuby, už dávno jsem si měl pořídit nové.

00:03:41 Nemáte ani ponětí, jak strašně mám zkažené zuby.

00:03:45 Všechny...

00:04:03 O...

00:04:04 Dobrý den, pane Šlangbaum.

00:04:05 Co? Vy už také potřebujete peníze?

00:04:09 Ne, ale mám prosbu.
00:04:11 O...
00:04:12 Vaše prosba pro mě znamená tolik, co rozkaz pane Vokulský.
00:04:17 Vy jste se zastal mého Jindřicha.
00:04:26 Chci koupit činžovní dům Lenckého.
00:04:29 Zním ho.
00:04:31 Licituje ho baronka Křešovská.
00:04:34 Prodá se za šedesát tisíc.
00:04:38 Chci, aby se prodal za devadesát tisíc.
00:04:42 Promiňte, ale nechápu.
00:04:44 Kdybyste prodával dům a Lencký by ho chtěl koupit,
00:04:48 tak by bylo ve vašem zájmu zvýšit cenu,
00:04:51 ale když kupujete vy, promiňte,
00:04:56 tak máte zájem snížit cenu.
00:05:00 V mém zájmu je zaplatit víc.
00:05:08 Kdybych vás neznal,
00:05:11 myslel bych si, že děláte špatný obchod.
00:05:15 Protože vás znám, tak si myslím,
00:05:19 že děláte divný obchod.
00:05:23 Pane Vokulský.
00:05:25 Nedělejte takovou hloupost.
00:05:27 Já vás prosím.
00:05:29 Starý Šlangbaum vás prosí.
00:05:32 Věřte mi, že na tom vyjdu dobře.
00:05:43 Dám vám licitanta, který pro vás za patnáct rublů navýší cenu.
00:05:48 Je to velmi spořádaný pán.
00:05:51 Katolík, jenom mu nesmíte dávat do rukou hotovost.
00:05:56 Také vám dám distingované údaje
00:05:59 a pár Židků po pěti rublech.
00:06:03 Vytvoří se taková licitace, že se nebudete muset starat.
00:06:12 Samozřejmě tato dohoda zůstává mezi námi.
00:06:17 Pane Vokulský, myslím si, že tohle jste nemusel říkat.

00:06:37 Máte pro mě nějaký úkol?
00:06:39 Ne nic.
00:06:40 Chtěl jsem se jenom podívat, jak se vám tu vede.
00:06:44 Slyšel jsem, že váš otec prý kupuje činžovní dům.
00:06:49 Činžovní dům?
00:06:50 Ano.
00:06:51 Nic o tom nevím.
00:07:06 Kdybyste chtěl, pane advokáte.
00:07:08 Kdybyste mohl, pane advokáte přijít.
00:07:10 Milá paní. Udělal jsem pro to již vše, co bylo možné.
00:07:13 Vy mě v tom chcete nechat samotnou?
00:07:15 Ale kdepak, já budu uvnitř.
00:07:17 A tak vážený vyděláte dvacet pět.
00:07:21 Stojíte hodinu v dusném sále.
00:07:23 To ano, ale takové peníze samy nepřijdou.
00:07:27 Pětadvacet rublů, hotově?
00:07:30 Ne, chraň Bůh.
00:07:32 Vy dostanete na ruku pět rublů
00:07:34 a dvacet dostane ten chudý Kupferman,
00:07:37 který od vás nedostal celé dva roky ani groš.
00:07:40 Moment.
00:07:41 Hledáte mně?
00:07:42 Ne, ne.
00:07:43 Opravdu mně nepotřebujete?
00:07:46 Chraň Bůh.
00:07:47 Git.
00:07:48 Kdyby alespoň sto patnáct.
00:07:51 No, sto deset tisíc.
00:07:54 Pán právník musí znát nějaký způsob.
00:07:56 Vy požadujete příliš vysokou cenu.
00:07:59 Pane! Ale já jsem ho koupil za sto tisíc.
00:08:02 No, trošku jste přeplatil.

00:08:05 Promiňte.

00:08:06 Dáte mi, pane hrabě úroky z každého tisíce nad šedesát tisíc?

00:08:11 Dám jedno procento z každého tisíce nad sto dvacet tisíc.

00:08:15 Promiňte, pane hrabě.

00:08:16 Deset rublů vezmeš?

00:08:18 Rublem nikdy nepohrdnu.

00:08:21 Jestli něco risknete, tak nemusíme dojít ani na sedmdesát tisíc.

00:08:25 Dejte mi pokoj.

00:08:26 Pane, vy znáte tu slečnu Isabelu?

00:08:28 Lencký je nejistá záležitost.

00:08:30 A pán Vokulský?

00:08:31 Vokulský, to je velká záležitost.

00:08:33 Pánové, co se tak cpete.

00:08:35 Jste snad dobytek?

00:08:39 Skvělý, třípatrový činžovní dům s nádvořím a sadem.

00:08:45 Má tři nájemníky.

00:08:49 Základní cena je ustanovená

00:08:53 na 60 000 rublů.

00:08:55 Zním ten dům.

00:08:56 Se zavřenýma očima mohu říci,

00:08:58 že má cenu 120 000 rublů.

00:09:00 Co? Tohle je dům?

00:09:01 Je to barabizna, márnice!

00:09:02 Kdo je ten lump?

00:09:03 Je to ničema.

00:09:04 Pane hrabě, je to lump. Nevšímejte si ho.

00:09:06 Přisahám! Zním ten dům!

00:09:07 Klidně za něj můžete dát 130 000 rublů!

00:09:09 Kdo je ten ničema?

00:09:10 Je to známý lotr.

00:09:12 Nevyplatí se na něj ani plivnout.

00:09:15 60 500 rublů.

00:09:19 Za víc nestojí!
00:09:21 65 000...
00:09:22 65 100 rublů.
00:09:23 66 000...
00:09:25 70 000 rublů!
00:09:27 Podvodníci!
00:09:28 75 000 rublů!
00:09:29 Zloději!
00:09:30 Ukradli mou čest!
00:09:31 Moje ubohé, nešťastné dítě!
00:09:34 Ticho, ticho tam!
00:09:36 75 000 po první...
00:09:40 75 000 po druhé...
00:09:43 80 000 rublů!
00:09:45 80 100 rublů!
00:09:46 85 000 rublů.
00:09:49 85 100 rublů.
00:09:51 Tak tedy 90 000!
00:09:55 90 000 po první!
00:09:59 Licitujte!
00:10:00 Proč si tu tak vyskakujete?
00:10:02 Kupujete ten dům snad vy, pane? Vypadněte!
00:10:04 Ticho!
00:10:05 90 000 po druhé!
00:10:08 90 000 po třetí!
00:10:14 Pane advokáte, to je hanebnost.
00:10:16 Co je hanebnost?
00:10:17 Tohle, je to nepoctivé.
00:10:19 Co je hanebné?
00:10:20 Po zaplacení hypotečních dluhů vám zůstane ještě 30 000 rublů.
00:10:23 Mohl být vydražen za 120 000 rublů,
00:10:26 kdyby se na to lépe dohlédlo.

00:10:28 Ano, ano ten dům má hodnotu 120 000.
00:10:30 No prosím, kdyby se na to lépe dohlédlo.
00:10:33 Prosím neurážíte mně!
00:10:35 Posloucháte názory nějakého pokoutního rádce.
00:10:37 Nějakého darebu z Pawiaku.
00:10:39 Promiňte. Každý není dareba, i když byl ve vězení.
00:10:42 Máte pravdu, pane hrabě, ten dům měl cenu 120 000.
00:10:46 Slyšíte?
00:10:49 Ohlašuji licitaci další nemovitosti!
00:10:54 Dvoupatrový činžovní dům...
00:10:58 Jaký obchod to uzavíráte, pane Šlangbaum?
00:11:00 Ten dům se dalo koupit za 71 000.
00:11:04 Dnes nemá větší hodnotu.
00:11:06 Pro někoho cenu nemá, a pro někoho má.
00:11:13 Bojte se Boha, pane Ignáci.
00:11:16 Čekám na vás, už víc jak tři hodiny.
00:11:18 Co se stalo?
00:11:19 Vy nevíte, co se děje?
00:11:20 Promiňte, velice se omlouvám.
00:11:22 Suzin se během své cesty z Moskvy zastavil
00:11:24 ve Warszawě a dnes v noci jede do Paříže.
00:11:26 Přesvědčuje Vokulského, aby s ním jel a ten idiot...
00:11:30 Pane Mračevský, kdo vám dovolil ...
00:11:33 Věděl jsem, že po mém odjezdu se obchod rozvrátí.
00:11:36 Kde je Stach?
00:11:37 U vás.
00:11:39 Tedy pan Vokulský.
00:11:41 U vás v bytě.
00:11:43 Stanislav Petrovič.
00:11:45 Rubl, je jako uhoněná herka.
00:11:49 No, ale když je jich hodně, jsou jako prase.
00:11:53 Každý rok dávají pár dalších.

00:11:55 Zdravím, zdravím.

00:11:58 Do Moskvy nepřijedeš, na dopisy neodepisuješ...

00:12:02 Doufám, že se nezlobíš, kamaráde, že ti tu děláme nepořádek?

00:12:05 Principál dělá ceremonie.

00:12:08 Zavolal bych doktoru, zajel bych do Kařbádu a ty děláš co?

00:12:14 Pán Vokulský sedí ve Warszavě,

00:12:17 u klavíru a hraje hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła“.

00:12:22 No řekni mi, oč se jedná?

00:12:25 Koupím pár galanterních obchodů v Paříži a možná pár lodí...

00:12:31 V lodích se nevyznám.

00:12:33 Na tom nezáleží. Najdu si pár mořských a vojenských inženýrů.

00:12:38 A proč, pro koho a proti komu, na to se neptej!

00:12:41 Já vydělám, ty vyděláš a to je všechno.

00:12:45 No, popřemýšlej, Stanislave Pětroviči a já jedu do hotelu.

00:12:53 Nech šlechtu šlechtou.

00:12:57 Vykašli se na všechno a jed' se mnou.

00:13:09 No kamaráde,

00:13:12 pověz, co o mně říkají.

00:13:16 Bože, co říkají!

00:13:19 Řekni to přímo.

00:13:21 Někteří říkají,

00:13:24 že začínáš šilet

00:13:26 a jiní, že zanedlouho zbankrotuješ.

00:13:31 Ať mi... víš!

00:13:36 Co si myslíš ty?

00:13:40 Kdybych se měl propadnout,

00:13:44 kdyby mi mělo nebe spadnout na hlavu, tak necouvnu.

00:13:48 Pro potěšení,

00:13:50 že můžeš být se slečnou Isabelou,

00:13:53 bys neměl házet zisk do bláta.

00:13:55 A co, kdybych se pro ni rozhodl hodit celý majetek do bláta, tak co?

00:13:59 Věř mi Stachu, že nejsem tak naivní, jak si myslí.

00:14:02 Mluvíš to, protože jí neznáš.
00:14:05 Myslel jsem si, že člověk,
00:14:09 který dává v sázku život a vystavuje se pomluvám, má nějaké vyšší cíle.
00:14:15 Dejte mi pokoj s tím vaším „celkem“!
00:14:19 Pro jednou chci udělat něco sám pro sebe!
00:14:22 Tyto otřepané fráze mi lezou ušima!
00:14:25 Pěkně zní, ale nic neznamenaají!
00:14:28 Možná by bylo dobré zavolat lékaře?
00:14:31 Chraň Bůh!
00:14:33 Tati, co je ti?
00:14:35 Nic.
00:14:36 Jen jsem přemýšlel, že kdybych zemřel,
00:14:40 Vokulský by byl jediným člověkem,
00:14:42 kterému bys mohla důvěřovat.
00:14:44 Jakou úlohu určuješ tomu člověku?
00:14:46 Úlohu?
00:14:48 Úlohu rádce,
00:14:52 ochránce toho majetku,
00:14:54 který by ti zůstal.
00:14:56 Před hodinou jsem obdržela dopis od Křešovské.
00:14:59 Ano? Co píše ta bláznivá ženská.
00:15:01 Píše, že náš dům koupil Vokulský
00:15:04 a zaplatil za něj o 20 000 víc, než je jeho skutečná hodnota.
00:15:08 Počkej, počkej.
00:15:09 Víš, to by mohla být pravda.
00:15:11 Otče, ty o tom mluvíš tak klidně?
00:15:14 Já jsem ztratil a Vokulský získal, protože může čekat.
00:15:18 Tak ty v tom nevidíš žádné dobrodiní?
00:15:21 Ať přeplácí.
00:15:23 Je obchodníkem a měl by vědět, kolik má zaplatit.
00:15:27 Vše ukazuje, že ten pán,
00:15:31 i když si hraje na přítele, uzavírá obchody.

00:15:34 No samozřejmě. Není to špatný člověk, ale vždy obchodník.
00:15:39 Promiň, ale jsem z toho strašně podrážděný.
00:15:41 Hrabě nepřijímá, protože je nemocný.
00:15:43 Co mám dělat, když má hrabě peníze je nemocný,
00:15:46 a když je zdravý, zase je nemá.
00:15:48 Proboha buďte zticha!
00:15:50 Co se tak rozčilujete, pane!
00:15:52 Prosím přijďte zítra, pán je nemocen.
00:15:54 Peníze, ty si umíte půjčovat
00:15:57 a pak mluvíte: milý pane Krasan!
00:16:01 Milý pane Šimone.
00:16:03 Utište se!
00:16:05 Prosím nekřičte tak!
00:16:10 Co tu děláte, pane Špigelman?
00:16:13 Máme malou záležitost u pána hraběte.
00:16:16 Účty vyřešíme zítra v šest v mé kanceláři.
00:16:19 Nespěchá to, pane Vokulský, proč ten spěch.
00:16:21 Má účta.
00:16:23 Nashledanou.
00:16:26 Nepouštějte zájemce, když je pán nemocen!
00:16:34 Promiň. Pane Stanislave.
00:16:37 Podívej se, co dělají ti lichváři.
00:16:40 Vyděsili mi dceru.
00:16:41 Velká částka?
00:16:43 Ne maličkost.
00:16:45 Něco kolem pěti-šesti tisíc.
00:16:48 Tak moc jim dlužíte?
00:16:51 Jim dlužím málo, ale v březnu někdo vykoupil mé směnky.
00:16:57 Kdo?
00:17:04 Budeme splácet dluhy, podle toho kolik bude věřitelů.
00:17:08 Ano, ano,
00:17:10 ale co je to za smůlu, že to přišlo právě v době,

00:17:14 kdy se Izabela tak těšila na ten výlet...

00:17:20 Já to všechno zaplatím,

00:17:23 vy nemusíte narušit vaše úroky.

00:17:26 Klidně můžete vyrazit do Paříže.

00:17:29 Neocenitelný,

00:17:32 vzácný a šlechetný.

00:17:35 Přišel lékař.

00:17:37 Ach můj Bože! Ještě jsem se nikdy neléčil!

00:17:40 Prosím tě, Stanislave, běž k Isabele.

00:17:59 Ten souboj nás vyděsil.

00:18:02 Těším se.

00:18:06 Proč?

00:18:08 Že to tak dopadlo.

00:18:10 Opravdu byste ulevil mému svědomí, kdybyste požádal o něco,

00:18:14 co by vynahradilo vaši upřímnost.

00:18:16 Mohu mít tedy prosbu?

00:18:20 Poslouchám.

00:18:22 Prosím vás o to,

00:18:25 abych vám mohl vždy a ve všem nabízet své služby.

00:18:30 Tohle je podvod.

00:18:32 Chci se zbavit dluhu a vy mně chcete zatáhnout do dalšího.

00:18:37 To vy jste koupil náš činžovní dům.

00:18:43 Ano, já.

00:18:45 Proč jste najal lichváře na dražbu?

00:18:51 Jsem obchodníkem.

00:18:53 Když jsem se dověděl o zmražení kapitálu...

00:18:57 Mohlo to uškodit mým úvěrům.

00:19:00 Vy jste se již dlouho zajímal o naše problémy.

00:19:05 Proč nás tak

00:19:08 pronásledujete?

00:19:11 Pronásleduji?

00:19:13 Já!?

00:19:15 Pán Starský.
00:19:22 Těším se, sestřenko, že tě opět vidím.
00:19:29 Tohle je pán Starský, a tohle pán Vokulský.
00:19:33 Bratranče, prý se vracíš z Číny.
00:19:37 Nyní z Londýnu.
00:19:39 Pořád si ještě myslím, že jsem na lodi.
00:19:42 Doufám, že nyní zůstaneš déle v rodné zemi.
00:19:46 To se uvidí.
00:19:50 Kdo to je?
00:19:52 Zmocněnec mého otce.
00:19:54 Na čem to záleží?
00:19:55 Od štědrosti mojí babičky.
00:19:59 Jsi okouzlující.
00:20:01 Čekala jsem na kompliment.
00:20:04 Lichotky diskreditují muže v očích žen.
00:20:07 Bratranče, přišels na to v Číně
00:20:10 a chceš to uplatnit u nás?
00:20:13 Vyzkouším to ve tvé společnosti,
00:20:16 jestli si to budeš přát.
00:20:21 Prý máme spolu strávit prázdniny.
00:20:23 Vážený pán vás zve k sobě.
00:20:25 Promiňte.
00:20:29 Vypadá to, že nebyl spokojený s naší společností.
00:20:33 Proto také odešel.
00:20:38 No, představte si, pane Stanislave,
00:20:41 že mi lékař zabránil odcestovat.
00:20:43 Dovolíte?
00:20:49 Tady je pět tisíc rublů úroku z vašeho kapitálu
00:20:53 a tady je účtenka.
00:20:54 Děkuji.
00:20:55 Pokud jde o mé dluhy, prosím,
00:20:58 důkladně je odečítej z mých úroků.

00:21:04 No jo, a kdybych potřeboval ještě nějakou hotovost?
00:21:09 Další polovinu úroku obdržíte v polovině ledna.
00:21:13 Víte pane Stanislave, co kdybych potřeboval část mého kapitálu?
00:21:19 Rád zaplatím úroky.
00:21:21 Kolik?
00:21:24 No... šest, sedm procent?
00:21:29 Ne, vážený pane.
00:21:31 Váš kapitál přináší třicet tři procent ročně,
00:21:33 a proto jej nemohu půjčit za šest procent úroku.
00:21:36 Nemyslíte, pane...
00:21:38 Vycouvat ze smlouvy můžete v polovině ledna příštího roku.
00:21:41 Chraň Bůh.
00:21:42 Svůj kapitál vám neodeberu ani za deset let.
00:21:45 Ano, ale já jsem si vzal váš kapitál pouze na rok.
00:21:48 Proč?
00:21:51 Protože nevím, co bude za rok,
00:21:54 a každý rok se nedělají tak dobré transakce.
00:21:58 No pane Stanislave, vidím, že peníze
00:22:00 mohou zničit dokonce i ty nejlepší vztahy.
00:22:03 Promiňte, jsem dnes trochu podrážděný.
00:22:16 Kabát!
00:22:25 Doneste mi cylindr ze salónu.
00:22:39 Odcházíte?
00:22:40 Ano.
00:22:42 Chtěl jsem se rozloučit.
00:22:44 Proč?
00:22:46 Dnes večer odjízďím do Paříže.
00:22:57 Vokulský oznámil, že dnes večer odjíždí do Paříže.
00:23:00 Co? Cože?
00:23:01 Určitě se urazil.
00:23:04 Zmínila jsem se o koupi našeho činžovního domu.
00:23:08 Proboha!

00:23:10 Co jsi to udělala?!

00:23:13 No, teď už je vše ztraceno.

00:23:15 Kdo mohl vědět, že je až tak urážlivý.

00:23:25 To jsou ty vaše hlouposti...

00:23:26 ...a náš hrdina.

00:23:28 Promiňte.

00:23:29 Řekněte mi...

00:23:31 Co chceš?

00:23:33 Odjíždíš?

00:23:36 Proč jsi tak najednou změnil plány?

00:23:39 Můj milý.

00:23:40 Někdy jedno slovo mění plány, a dokonce i lidi.

00:23:45 Možná mi chceš něco říct?

00:23:49 Říct?

00:23:51 Vážený pane, blíží se čas odjezdu.

00:23:53 Kdy se vrátíš?

00:23:55 Chtěl bych se nevrátit.

00:24:20 Doktore, pověz, ale upřímně.

00:24:23 Co si myslíš o Stachu?

00:24:26 Již rok se vrhá do různých svárů.

00:24:30 Do teď se mu vedlo,

00:24:32 i když neexistuje člověk, kterému by se vedlo pořád.

00:24:38 Co to znamená?

00:24:40 Znamená to, že můžeme být svědky neštěstí.

00:25:06 Pane Vokulský!

00:25:10 Vyjel jste na pole najít místo pro cukrovar?

00:25:14 To určitě.

00:25:16 To vypadám tak směšně?

00:25:18 Neočekávaně.

00:25:26 Když jsem se dozvěděla, že jste obchodníkem,

00:25:28 tak jsem myslela, že jste člověk,

00:25:30 který jenom počítá účty,

00:25:32 posuzuje stromy a nedívá se na oblohu,
00:25:34 protože to vše nepřináší úroky.
00:25:37 A mezitím? Co to vidím?
00:25:40 Kdy jste se vrátil z Paříže?
00:25:42 Zítra to bude týden.
00:25:44 Skvělé město.
00:25:46 Impozantní.
00:25:48 Teprve tam jsem pochopil,
00:25:50 že člověk je jenom zdánlivě drobnou a slabou bytostí.
00:25:55 Řekněte mi.
00:25:57 Je to příjemné hromadit majetek?
00:25:59 Ne.
00:26:00 Utrácet ho je ale příjemné?
00:26:02 To nevím.
00:26:04 Já jsem se rozhodla utrácet velké množství peněz.
00:26:07 No, a?
00:26:08 Utrácím a nudím se.
00:26:11 Z deseti vybírám jednoho.
00:26:13 Hraju si s ním, toužím.
00:26:17 A pak?
00:26:19 Vybírám nového.
00:26:20 Často?
00:26:21 Možná každý měsíc.
00:26:22 Jak už tam chcete.
00:26:24 Taková je láska v době páry a elektřiny.
00:26:27 Ano. Dokonce připomíná železniční koleje.
00:26:31 Rychle běží a nabírá tolik cestujících, kolik se dá.
00:26:35 Jen jsem ujal to, co jste řekla.
00:26:39 Už jste skončil?
00:26:41 Ano.
00:26:43 A teď vám něco řeknu já.
00:26:45 Když žena sní o ideální lásce,

00:26:50 vyvracíte jí iluze
00:26:52 a potom, když je už nemá, říkáte jí:
00:26:55 Ty už nesmíš milovat, nikdy víc již nebudeš opravdu milovaná,
00:26:59 protože jsi ztratila iluze.
00:27:04 Jsem vám hluboce vděčný.
00:27:07 Za chvíli jsem se dověděl víc...
00:27:20 Ode mě?
00:27:21 To se vám jenom zdá.
00:27:25 Teď mně prosím polibte.
00:27:34 Jste opravdu zajímavý.
00:27:54 Zastavte se konečně.
00:27:56 Proč tak pozdě?
00:27:57 Prosím, prosím...
00:27:59 Slečno Isabelo.
00:28:11 Kos od rána kroužil nad nádvořím.
00:28:14 Odpoledne se jedna slepice dávila kamenem.
00:28:16 A co se stalo?
00:28:18 Už je v pořádku.
00:28:21 Promiň mi, jestli tě vzbudím.
00:28:24 Poslouchám vás.
00:28:26 Myslel jsi trochu o tom cukrovaru?
00:28:28 Ještě ne.
00:28:31 Nespěchá to, ale o strýci jsi pamatoval?
00:28:36 Ano.
00:28:37 Víš co?
00:28:38 Není nutno rozbíjet ten kámen.
00:28:42 Nech ho tam.
00:28:44 U zámku bývá víc lidí než na hřbitově.
00:28:48 Přečtou,
00:28:50 možná se i někdo někdy zamyslí.
00:28:55 Pozorujte se
00:28:59 a bude,

00:29:01 jak Bůh dá.
00:29:10 Jak se daří pánu Lenckému?
00:29:13 Tatínek se trochu vzpamatoval, klaní se vám.
00:29:17 Jsem velmi zavázán za paměť.
00:29:25 Bratranče, podej mi sůl.
00:29:29 Pohádáme se.
00:29:32 Nám už asi tato událost nehrozí.
00:29:34 Rozhodli jste se, že se už nebudete nikdy hádat?
00:29:37 Rozhodli jsme se nikdy neomlout.
00:29:40 Na vašem místě bych ztratila všechny naděje.
00:29:45 Mohl jsem je kdy mít?
00:29:48 Právě štěstí pro nás oba.
00:30:00 Nikdo mi nikdy ještě neřekl s takovým nadšením,
00:30:03 že jeho opravdové štěstí je v mých rukou.
00:30:07 Je možné se tomu postavit?
00:30:11 Nevím.
00:30:12 Je to věc osobních citů.
00:30:17 To je zlé, když mi dáváte takovou odpověď.
00:30:26 Je to anděl, kterému bych kdykoliv svěřil život,
00:30:29 co to mluvím život.
00:30:31 Složil bych v její ruce život věčný.
00:30:34 Věříte v život věčný?
00:30:37 Proč se ptáte?
00:30:40 Jediná má útěcha je to,
00:30:42 že se potkáme v jiném lepším světě,
00:30:45 kde budeme oba mladší.
00:30:54 Víte, jak jsem se cítila, když jsem vás uviděla?
00:30:57 Cítila jsem žal, měli jsme jet společně, ale osud byl dobrý jenom pro vás.
00:31:02 Musíte mi předat polovinu vašich zážitků.
00:31:07 Co kdyby byly smutné?
00:31:11 Proč?
00:31:14 Možná jen proto, že jste nebyla tam, kde jsme měli být spolu.

00:31:18 Je pravda, že jste se cítil dotčen před odjezdem.

00:31:22 Cítím vinu, a proto rozumím vznešenost vaší služby.

00:31:28 Mému otci mělo být ukřivděno a vy jste ho zachránil.

00:31:35 Možná, že dokonce před smrtí.

00:31:38 Na takové věci se nezapomíná.

00:31:47 Jsem připravená uznat, že můj otec má pravdu.

00:31:51 Jste charakterní člověk.

00:31:58 Jsem také obchodníkem.

00:32:00 Obchodníkem můžete být, a také nemusíte.

00:32:03 Záleží na vás.

00:32:20 Létal jste balónem?

00:32:27 Jak jste se cítil?

00:32:31 Půl versty nahoru,

00:32:33 to není žádné cestování.

00:32:41 Ale výhlídka stojí doopravdy za to.

00:32:45 Celá Paříž a její okolí

00:32:48 vypadají jako na velké vypuklé mapě.

00:32:52 Člověk si myslí, že se vznese vzhůru

00:32:56 a najednou zpozoruje, že se nevznáší on,

00:32:59 ale země se mu rychle propadá pod nohama.

00:33:02 Je to takové zklamání, že člověk chce vyskočit.

00:33:17 Horizont vidíte pořád na úrovni zraku,

00:33:21 a země vypadá dutá

00:33:25 jako hluboký talíř.

00:33:28 A lidé?

00:33:29 Vypadají jako černé kapky, které se rychle pohybují ze strany na stranu

00:33:33 a táhnou za sebou dlouhé, černé stíny.

00:33:36 Vyprávějte, mluvte dál.

00:33:40 Vy víte, co je to organická chemie?

00:33:42 Chemie sloučenin uhlíku.

00:33:45 A co si myslíte o chemii sloučenin vodíku?

00:33:49 Že neexistuje.

00:33:52 Ale ovšem, existuje.

00:33:57 Vytváří novinky, novinky s velmi zajímavými vlastnostmi.

00:34:05 Tohle je asi ocel?

00:34:07 Není to sodík, nebo draslík?

00:34:11 Asi je uprostřed dutá.

00:34:14 Narušení měrné hmoty?

00:34:17 Ne.

00:34:19 Zákony přírody zůstanou neporušeny.

00:34:24 Rozšíří se pouze naše pojmy

00:34:26 o vlastnostech těles a jejich stavbě.

00:34:32 Člověk, kterého jsem poznal v Paříži, byl buď kejklíč, nebo génius.

00:34:43 Může to tak být, nebo taky ne.

00:34:53 Cílem je smrt.

00:35:34 Bude mi líto.

00:35:37 Líto?

00:35:40 Musím se už vrátit.

00:35:44 Zítřka?

00:35:46 Ne.

00:35:47 Ještě dnes k večeru.

00:36:36 Na každém místě, v každé době,

00:36:40 kde jsem s tebou plakal, kde jsem s tebou byl,

00:36:43 všude a vždy budu při tobě.

00:39:37 K večeři byly uštiny, ryby, zvíř a na konec byla kaše.

00:39:43 Pravá kaše, ale jaká?

00:39:46 Tatarská ne?

00:39:48 Ne. Pohanková.

00:39:51 Každé zrnko, jako by bylo samostatně vařené.

00:39:54 Podává se obyčejně, na stříbrných podnosech.

00:39:57 Kníže, co si myslíte o houslistovi?

00:40:00 Má velmi pěkný tón.

00:40:03 Velmi.

00:40:05 Nepozveme ho k sobě?

00:40:06 Ano.

00:40:08 V předsíni.

00:40:25 Nechci hrát komedie, má obludo.

00:40:29 Zajímá mě tolik, že udělám vše, aby dostal Isabelu.

00:40:34 Protože jí miluje, ten šílenec.

00:41:08 Co to má znamenat?

00:41:10 Povězte mi něco.

00:41:13 Nemám co říct.

00:41:22 Žárlíš?

00:41:28 Vy víte, že pro zamilovaného muže,

00:41:31 je žena posvátna.

00:41:34 Po právu nebo ne, tak to je.

00:41:38 Jestli první, který se namane, se přibližuje k této svátosti jako k židli,

00:41:46 a také tak s ní potom zachází...

00:41:49 Potom...

00:41:52 Rozumíte?

00:41:58 Nevyjádřil jsem se dost jasně?

00:42:00 Imponuje mi vaše šílenství a chtěla bych, abyste byl šťastný.

00:42:07 Vyhod' ze sebe středověkého trubadúra,

00:42:10 protože už máme devatenácté století.

00:42:14 A teď jdi, čeká na tebe.

00:42:41 Tak dlouho jste u nás nebyl.

00:42:44 Prosím, nemluvte tak.

00:42:46 Protože to může pozvednout mou naději.

00:42:51 Můj Bože, klidně mějte naději, pokud vám na ní tak záleží.

00:43:02 A tohle říkáte vy, Isabelo?

00:43:05 Asi to takhle má být.

00:43:18 Vezměte si tohle.

00:43:21 Zajímavý dárek.

00:43:24 A přece je to klenot.

00:43:26 Talisman.

00:43:28 Je to věc, které bych mohl věnovat zbytek svého života.

00:43:35 Možná by to byla ztráta času, mánie.
00:43:38 Chtěl jste nás opustit.
00:43:43 Ještě včera.
00:43:47 Potom jste mi zůstala jenom vy.
00:43:58 Pokud ano, potom vás беру do zajetí.
00:44:14 Chci vstát.
00:44:21 Teta Hortenzie je nemocná a chce mně vidět.
00:44:27 Určitě by tě ráda poznala.
00:44:32 Pojedeš s námi?
00:44:34 Kdykoliv.
00:44:50 Myslela jsem si, že se nikdy nerozhodneš.
00:44:53 To znamená, že jsem tě mile překvapila.
00:44:57 Bude ideálním mužem.
00:44:59 Bohatý, nevšední
00:45:02 a nade vše, člověk s dobrým srdcem.
00:45:07 Jestli tě zná stejně jako ty jeho,
00:45:10 tak se znáte velmi málo.
00:45:14 Tím příjemněji strávíme líbánky.
00:45:17 Přeji vám to.
00:45:51 Vysocký?
00:45:58 Co tu děláš?
00:46:00 Chcípl mi kůň.
00:46:05 Kůň?
00:46:08 Proč jsi nepřišel k nám, k pánu Řeckému?
00:46:13 Neměl jsem odvahu.
00:46:23 Vezmi si tohle a zítra přijď.
00:46:26 Dostaneš papír do Warszavy na Prahu, vybereš si koně.
00:46:34 A teď už jdi.
00:46:40 Poslouchej.
00:46:42 Jak se jmenuje tvůj bratr?
00:46:44 Kašpar.
00:46:45 Kde bydlíš?

00:46:47 Blízko Częstochové.
00:46:50 Možná se povede přestěhovat Kašpara do Skierniewic.
00:46:55 Běž už!
00:48:19 Pokřižuj se.
00:48:21 Pane Šprot a nepomlouvej!
00:48:23 Já mohu udělat znamení kříže, ale vám se nedovolí ani pokřižovat.
00:48:29 Jste příliš, příliš vznešeným člověkem,
00:48:34 abyste neřekl odkud je tato zpráva.
00:48:36 Kominík povídal.
00:48:38 Lžete!
00:48:40 Všechno je lež!
00:48:42 Tohle je má adresa.
00:48:44 Co mi tu dáváte adresu?
00:48:46 Co vám mám poslat?
00:48:47 Kus kordu? Perkálu?
00:48:49 Chci od vás zadostiučinění!
00:48:51 Tere... fere... kuku a...
00:48:53 Nemáte čest!
00:48:54 Mně to říkáte, pane Řecký?
00:48:56 Ano!
00:48:57 Já nesplácím směnky, nebo mám špatné zboží?
00:49:00 Uklidněte se.
00:49:03 Už se sem nikdy nevrátím, do takové díry.
00:49:15 Víš, co říkal?
00:49:18 Že prodáváš obchod.
00:49:20 Co by na tom bylo špatného?
00:49:23 Co by na tom...
00:49:25 ...bylo zlého?
00:49:29 Že mně to nenapadlo.
00:49:34 Myslel jsi na to,
00:49:36 že kvůli tobě několik desítek lidí přijde o práci?
00:49:39 To není moje vina.

00:49:41 A povinnosti?
00:49:43 Jaké povinnosti?
00:49:45 Vůči těm, kteří mně považují za vykořisťovatele,
00:49:47 nebo vůči těm, kteří mně okrádají?
00:49:50 Pomlouvači jsou všude.
00:49:51 Ne v takové míře jako tady.
00:49:57 Budou tě víc milovat ti,
00:50:01 kvůli kterým prodáváš obchod
00:50:05 než ti, které opouštíš?
00:50:10 No, a jestli budou milovat?
00:50:14 Jsi si jistý?
00:50:18 Nikdy tě nenapadlo,
00:50:21 že můžeš být ne jenom podváděný a zneužívaný,
00:50:26 ale také vysmíváný a podceňovaný!
00:50:30 K čertu!
00:50:32 Je možné se obětovat, ale není možné dovolit, aby tě týrali.
00:50:37 Kdo mně k čertu týrá!
00:50:41 Všichni ti, kdo k tobě nemají úctu, na kterou sis zasloužil.
00:51:13 Tady, tady.
00:51:22 Nezlobíš se, že jede s námi?
00:51:24 Bude veseleji ne?
00:51:27 Tady.
00:51:32 Děkuji, vážený pane.
00:51:33 Dobrý večer.
00:51:35 Dobrý večer.
00:51:37 Dobrý večer.
00:51:40 Otec je trochu nemocný.
00:51:47 Zkus usnout.
00:51:49 Vždy se tak trápí cestováním.
00:51:55 Myslela jsem si, že už to nestihneš bratráčku.
00:52:00 Moc nechybělo.
00:52:12 Byl jsem u Křešovského.

00:52:15 Hráli jsme od druhé do deváté.
00:52:19 No, a samozřejmě si prohrál bratrátku.
00:52:26 Štěstí nepřeje takovým, jako já.
00:52:38 Promiňte.
00:54:02 Předem ti říkám, že nepřekročíš práh našeho domu.
00:54:07 Pokud mně sama nepozveš.
00:54:09 Ženy milují démony.
00:54:42 Našel se ten kousek vzácného kovu?
00:54:46 Jsem velmi znepokojená.
00:54:48 Bože, kdyby se někdy dozvěděl.
00:54:53 O tom, že se medailón ztratil, nebo o tom, že jsme ho hledali spolu?
00:55:02 Co je to za stanice?
00:55:04 Asi Skierniewice.
00:55:18 Tak rychle se nevystupuje v přítomnosti dámy.
00:55:25 Promiňte.
00:55:36 Vodku.
00:55:38 Vážený pane.
00:55:40 Vezměte nějaký papír.
00:55:41 Co je vám?
00:55:43 Vezměte z kanceláře nějaký papír
00:55:46 a před naším vagónem řekněte,
00:55:48 že přišel telegram pro Vokulského.
00:55:49 Pro vás?
00:55:50 Ano.
00:56:02 Pane Starský.
00:56:04 Poslouchejte, co vám řeknu.
00:56:07 Mýlíte se v tom, co si o sobě myslíte.
00:56:09 Ve vás je tolik démona, co v sirce jedu.
00:56:12 A ještě vám dám radu.
00:56:15 V každém ohledu na ženy, je lepší opatrnost, než démonická troufalost.
00:56:21 Protože vaše troufalost odhaluje ženy.
00:56:31 Telegram pro pána Vokulského!

00:56:35 Telegram pro pána Vokulského!
00:56:38 Telegram pro pána Vokulského!
00:56:41 Děkuji.
00:56:50 Něco zlého se stalo?
00:56:54 Volají mně zpět do Warszavy.
00:56:55 Ztráty?
00:56:57 Veliký zisk.
00:56:59 Není lepší jet s námi naproti tomu vlaku?
00:57:02 Budeme ještě pár hodin spolu.
00:57:05 Raději pojedu lokomotivou, jen abych neztrácel čas.
00:57:10 Chtěl bych si s vámi promluvit.
00:57:19 Jestli jsem vás urazil, jsem připraven dát vám zadostiučinění.
00:57:23 O, ne!
00:57:24 Kdybych cítil potřebu zadostiučinění,
00:57:27 už byste byl bez nějakých formalit mrtvý!
00:57:39 Nerozloučíte se?
00:57:45 Sbohem paní Iso.
00:57:48 Již jsem poznal vaše pravé city.
00:57:52 Tohle je doopravdy sbohem.
00:58:01 Sbohem slečno Iso.
00:58:05 Sbohem...
00:58:34 V kolik jede nejbližší vlak do Warszavy?
00:58:36 Za tři čtvrtě hodiny,
00:58:38 v pět.
00:58:39 Za tři čtvrtě hodiny.
00:58:41 Prosím, vážený pane, chtěl bych...
00:58:47 Za tři čtvrtě hodiny...
01:00:08 Vážený pane!
01:00:09 Co chceš?
01:00:11 Já jsem přece Vysocký.
01:00:15 Lžeš!
01:00:17 Vysocký je ve Warszavě!

01:01:25 A peníze?
01:01:29 Jsou v bance.
01:01:30 Kdykoliv je můžete vyzvednout.
01:01:33 Účty se Suzinem jsou mou záležitostí.
01:01:36 Zklamal jste své společníky.
01:01:38 Proč myslíte?
01:01:39 Vždyť jste se mnou uzavřeli smlouvu pouze na rok.
01:01:42 Bylo to vaše výslovné přání.
01:01:45 To je vše.
01:01:52 Pane mecenáši.
01:01:53 Má takový výraz obličeje,
01:01:55 jako byste nás chtěl doopravdy opustit.
01:01:57 Kníže si myslel, že žertuji.
01:01:59 Myslím, že jste našel nějaké hanebnosti v naší dohodě...
01:02:03 A snažím se smlouvat, abych získal lepší podmínky...
01:02:09 Komu můžeme důvěřovat?
01:02:14 Možná jemu.
01:02:16 Tohle jsou prodavači, a ne finančníci.
01:02:19 A já jsem byl kdo?
01:02:22 Mluví z vás lítost.
01:02:25 Možná po právu, ale směřující ve špatném směru.
01:02:29 Nešťastná země.
01:02:31 Země!
01:02:33 Tohle je miniatura země!
01:02:35 Někteří umírají z chudoby a druzí z neřesti.
01:02:39 A „práce si utrhuje od úst, aby nakrmit všechny budiž k ničemu.“
01:02:53 Hloupá válka pro nic.
01:03:09 Nezlobíš se,
01:03:12 že je to tak dávno co jsem tě navštívil?
01:03:16 Vidíš Stachu.
01:03:17 Už dávno cítím, že nadchází čas,
01:03:21 kdybych se mněl setkat se svými pěšáky.

01:03:24 K těm, co na mně odtamtud shora cení zuby,
01:03:28 že jsem zběh.
01:03:32 Víím, že cokoliv uděláš, bude dobré,
01:03:37 ale nebylo by praktičtější, kdyby ses oženil?
01:03:43 Milostivý Bože.
01:03:45 Já tě přece nenutím.
01:03:51 Šuman říkal, že potřebuješ nutně prožít milostný románěk.
01:03:58 Spíš potřebuji změnit podnebí.
01:04:01 Odjíždíš?
01:04:06 Ano!
01:04:08 Dnes večer.
01:04:49 Máš ještě nějakou obchodní záležitost?
01:04:51 Mam návrh.
01:04:52 Nechceš mi tu nechat svůj kapitál?
01:04:55 Řekněme na deset procent?
01:04:57 Já jsem svým společníkům platil patnáct procent.
01:05:00 Teď je ale horší doba.
01:05:09 Peníze ti mohu ponechat do října
01:05:12 pod podmínkou, že v obchodě necháš ty, kteří budou chtít zůstat.
01:05:19 Souhlasím.
01:08:22 Přines nám vodku.
01:09:45 Jednou jsem slyšel o dvou přátelích,
01:09:48 z nichž jeden bydlel v Oděse a druhý v Tobolsku.
01:09:54 Neviděli se pár let a zatoužili se setkat.
01:10:02 Kdysi chtěl ten z Tobolska překvapit toho z Oděsy.
01:10:06 Nedal mu vědět, že přijede.
01:10:11 Přijel za ním do Oděsy, ale nezastihl ho, protože mu také bylo smutno,
01:10:16 a proto odjel do Tobolska.
01:10:22 Setkali se teprve za pár let.
01:10:27 Víte co se zjistilo?
01:10:32 Oba toho dne, kdy se hledali,
01:10:36 byli v Moskvě.

01:10:39 Bydleli ve stejném hotelu, ve vedlejších pokojích.
01:11:04 Osud si někdy
01:11:07 s lidmi hodně zahrává.
01:11:58 Uvidíme, jaké následky přinesla noc strávená v dobré společnosti.
01:12:12 Měl jste si ještě pozvat slečnu.
01:12:15 Prosím.
01:12:25 Měl jste dnes horečku?
01:12:28 Ještě ne.
01:12:29 Jak to, že ne.
01:12:30 Vždyť vidím.
01:12:35 Tolik chtěl udělat...
01:12:38 Tolik mohl a nic neudělal...
01:12:42 Hlupák.
01:12:44 Jak říkáte...
01:12:45 Nedýchat.
01:12:53 Ano...
01:12:55 Prý ten trouba odjel z Moskvy do... hádejte kde.
01:13:00 Do Paříže?
01:13:03 Do Oděsy a odtamtud prý do Indie a Číny.
01:13:08 Kdyby alespoň napsal kde je.
01:13:12 Jaké má záměry?
01:13:14 Jestli najde dobrou půdu pod nohama, pokud má ještě energii.
01:13:20 Možná, že začne žít naplno.
01:13:25 Co dál?
01:13:29 Co jestli se unavil, což je v jeho věku zcela možné, tak...
01:13:36 No, jděte do postele.
01:13:53 O co ti jde...
01:14:05 On ještě vypluje.
01:14:13 Ale proč tak utíká?
01:14:18 Proč utíká?
01:14:21 Proč utíká?
KONEC

3. Analýza problému překladu textu a konečného porozumění filmu českým divákem

3.1. Translatologie

Překladatelství existuje již od pradávna, ale o teorii překladu se mluví teprve od minulého století, kdy vznikla samostatná vědecká disciplína o názvu translatologie. Translatologie je mezioborová disciplína, která popisuje proces a výsledek překladu. Pokud chceme překládat, musíme ovládat cizí jazyk originálu a také jazyk, do něhož se překládá. Je to většinou mateřský jazyk. Špatně přeložené literární dílo ztrácí na své hodnotě. Na tuto skutečnost navazuje také směr překladu z cizího jazyka a překlad do cizího jazyka. Text v cizím jazyce pouze analyzujeme, zatímco složitější je syntéza nového textu, kterou provádíme ve svém rodném jazyce. V opačném případě máme text psaný v mateřštině a musíme se s ním vypořádat v jazyce, do kterého překládáme. Každý překladatel se musí pořád vzdělávat, aby byl úspěšný a žádaný.

Rozlišujeme tři druhy překladu: a) překlad jako činnost (překládání)

b) překlad jako výsledek (text)

c) překlad jako prostředek komunikace (jazykové, kulturní)

Překlad dále dělíme na: a) vnitrojazykový

b) mezijazykový

c) meziznakový

vnitrojazykový – Jde o přetvoření konstrukce jinou konstrukcí. Např. Všechny předpisy, které mají co dělat s bezpečností práce... Všechny předpisy související s bezpečností práce.

mezijazykový - Jde o klasický překlad z jednoho jazyka do druhého např. z polštiny do češtiny. Czym mogę panu służyć? – Čím vám mohu posloužit?

meziznakový - Jedná se o převod mezi znakovými systémy – např. z češtiny do japonštiny.⁵

⁵ Čtení o překládání str. 7

Překládání a čeština str. 22 - 25

Každý z nás denně překládá. Je to trochu nadnesené, ale je tomu tak. Když zahlédneme cizí nápis, nebo slyšíme cizí řeč, snažíme se toto sdělení pochopit a tímto usilujeme o překlad.

Překlad může být: věrný, vynalézavý, moderní, zastaralý, otrocký, rutinní...

Dělíme jej také podle druhu literatury. Jinak přeložíme odborný článek a jinak román.

V praxi používáme překlady z jazyků příbuzných (slovanských a vzdálenějších germánských, románských, afrických...)

Hodnocení překladu není vždy stejné.

Hodnota překladu závisí na zkušenosti překladatele. Někdy se provádí souběžně více překladů různými osobami. Účelem takového pokusu je zhodnocení překladatelského výkonu a schopnosti zúčastněných osob. Nejjednodušším příkladem je školní písemný překlad. Všichni studenti překládají stejný text.

Odborný a technický překlad bývá zpravidla méně hodnocen oproti překladu literárnímu.

Dalším druhem překladu je umělecký překlad.

Dělíme jej na překlad prózy, dramatu a poezie. Nejvýznamnější je překlad prózy, který má různé odvětví (např. literatura humoristická, dobrodružná, pro děti a mládež), žánry (povídka, román, novela). Zvláštní místo v překladu zaujímá básnická próza.

Se slohovou diferenciací souvisí dělení na překlad písemný a překlad ústní (tlumočení). První typ se realizuje bez použití technické aparatury. Ve druhém případě probíhá překlad souběžně s projevem řečníka.

Pár slov k poměru mezi tzv. věrným a volným překladem. Věrný překlad může vést k ztrátě některých důležitých vlastností původního textu; překlad volný vznikl z překladu otrockého (doslovného). Pokud překládáme slovo od slova, vzdalujeme se tímto od originálu.

Oblíbeným translátologickým námětem je překlad titulu literárního díla. Tomuto titulu věnuje překladatel nejvíce pozornosti, a jelikož zná obsah, jen zřídka se dopouští chyby.

Každý překladatel beletrie musí neustále sledovat průběh vyprávěného příběhu. Jedná se hlavně o detaily. Pokud by překladatel pochopil špatně děj překládaného textu, může jej mylně přeložit.

Velmi důležitou roli při překládání má vztah dvou příbuzných jazyků jako je čeština a polština. Oba tyto jazyky mají svou kulturní tradici, specifické jazykové situace a česko-polské literární kontexty.

V překladech do češtiny se ustálilo pravidlo ponechat cizojazyčné pasáže originálu tak, jak jsou a v poznámkách uvést český překlad.

Ve slovních spojeních, kdy je podstatné jméno určováno přídavným jménem, je situace složitější.

Máme běžné pořadí: pěkné počasí, krásná kniha, dlouhá cesta. V terminologii jednotlivých oborů jako je například chemie, biologie se setkáváme s opačným pořadím, např. oxid uhličitý, kontryhel obecný, pampeliška lékařská.

Na rozdíl od češtiny má polština silnější tendenci k inverzi *węgiel brunatny* – hnědé uhlí, *ruda żelazna* – železná ruda.

Dalším problémem, se kterým se setkáváme při překladu, je frazeologie. Frazeologie je specifické bohatství každého jazyka. Nelze je překládat podle komponentů, ale pouze podle významu. (např. *Rostou jako houby po dešti* – *Rosną jak grzyby po deszczu*)

Už o tom vrabci cvrlikají. – *Już o tym wróble ćwierkają.*

Není ve své kůži. – *Nie jest w swojej skórze.*

Trefila kosa na kámen. – *Padła kosa na kamień.*

Nové koště dobře mete. – *Nowa miotła dobrze zamiata.*

Dělat z komára velblouda. – *Robić z komara wielbłąda.*

Některé frazeologismy mají numerický člen odlišný, ale mají stejný význam.

Např.: *Plést páté přes deváté.* – *Pleść piąte przez dziesiąte.*

Pracovat o sto šest. – *Pracować na sto dwa.*⁶

⁶ Překládání a čeština str. 26 - 28

Překlad

Ze Slovníku spisovného jazyka českého se dovídáme, že slovo překlad znamená:

- a) Převedení, přetlumočení do jiného jazyka.
- b) Literární dílo přeložené do jiného jazyka.

Pro velkou část evropských jazyků slovo překlad znamená z latiny *translatio* (od slovesa *transfere* – přenést, převádět, překládat) a *traductio* (od *traducere* – převést, převádět).

V současném odborném vyjadřování užíváme někdy výrazu *translace* a celý vědní obor nazýváme *translatologií*.

Překlad jako tlumočení má své základy v dávné minulosti. V této době jeho hlavním cílem byla domluva mezi jednajícími stranami (kmeny, plemy a národy). Při těchto setkáních nešlo o přesnost projevu, ale o to aby se jednající strany domluvily (např. při obchodním jednání).

Běžným vyjádřením nejjednodušší formy praktického překládání je věta.

Např. Jak bys to přeložil do polštiny? Jak bys to řekl polsky?

Závěrem můžeme říct, že s překladem je to stejné jako s jinými obory. Postupně se vyvíjí, rozšiřuje a specifikuje v závislosti na potřebách a vývoji názvosloví.

Častým postupem při uměleckém překladu je transformace.

Je to základní výběr možností jazykových prostředků. Tento druh operace se provádí i při překladu prózy. Transformace – proměna např. změna rodu z činného na trpný.⁷

Oslovení jako překladatelský problém.

Dalším problémem, se kterým se setkává překladatel je oslovení a pozdrav. Jedná se o problém sociologický a hierarchický. Jinak oslovíme přítele a jinak nadřízené, starší osoby, vzdělané osoby a hodnostáře (Vaše Eminence, Excellence, Veličenstvo ...). Oslovení je součástí komunikační etikety.

Způsob jakým oslovujeme, souvisí s charakterem jazyka, do něhož se překládá a naopak. Je třeba podotknout, že v polštině příjmení neprovdané ženy (slečny) je například *Sikorzanka* a v češtině je to slečna *Síkorová*.

⁷ Překládání a čeština str. 29 - 30

Rovněž způsob tykání a vykání se rozlišuje. V současné době se rodičům tyká, ale kdysi se vykalo. (např. pan táto) Proto při překladu románu z prostředí venkovského nebo historického ponecháme starou formu vykání.

V polštině používáme třetí osobu, což souvisí s výrazem úcty. (např. Niech pan czyta. Niech pani usiądzie.)

Další zajímavosti polštiny je oslovení s titulem.

Např. Pani doktor, ale česky paní doktorko.

Co s titulem literárního díla?

Při překladu literárního díla každý překladatel věnuje nejvíce pozornosti jeho titulu.

Ať už je to román nebo povídka, dobová problematika uměleckého překladu se odráží v koncentrované podobě. Dobové pojetí neboli móda ovlivňuje překlad literárního titulu.

Tento titul literárního díla je tlumočen stejně, jako kterýkoliv jiný prvek literárního textu.

Populární díla světové literatury, která jsou s oblibou vydávána a čtená, jsou podle tradice někdy nepřesně a chybně překládány např. epopoje Vojna a mír Tolstoj.

Názory na literární překlad jsou různé. Nejčastěji se však různí názory na překlad poezie. Obecně existuje představa o tom, co je třeba podstoupit, aby byl text co nej přesnější a zároveň aby působil esteticky.

Cílem každého překladu literárního díla by mělo být úsilí poznat a co nejlépe interpretovat pravdu o originálu.

Překlad stárne rychleji než původní dílo. Je tomu tak, protože stárnoucí jazyk literárního díla se respektuje, ale stárnoucí jazyk překladu nikoli. V praxi se setkáváme s dokonalými literárními překlady jen někdy. Z druhé strany málokterý překlad je tak špatný, aby mezi kritiky neuspěl.

Při hodnocení několika překladu jednoho literárního díla jsou podstatné dva aspekty: chronologický (diachronní a synchronní – jedná se o shodu nebo neshodu děje v čase) a aspekt žánru (zda se jedná o text prozaický nebo básnický).

Každý text literárního překladu je čtenáři posuzován jinak. Buď se líbí, nebo ne. Neznamená to, že je překlad dobrý, nebo špatný. Kvalitně překládat je nesnadné.

Horší je charakterizovat překladatelův záměr a určit zda odpovídá, nebo neodpovídá původnímu dílu.

Překlad je ekvivalentní tehdy, pokud na čtenáře překladu působí stejně, jako originál původního jazykového a kulturního prostředí.

V dosavadní překladatelské praxi uznáváme dosažené úspěchy předchůdců a často se vzorujeme a zároveň respektujeme kulturní hodnoty těchto tvůrců. Je škoda tyto hodnoty pomíjet, ale z druhé strany je nelze přivlastnit, jelikož by to bylo považováno za plagiátorství.⁸

[Zlata Kufnerová, Čtení o překládání 2009] [Zlata Kufnerová, Milena Poláčková, Jaromír Povejšil, Zdena Skoumalová, Vlasta Straková, Překládání a čeština 2003]

3.2. Problémy při překladu filmových dialogů

Při překladu filmových dialogů jsem měl pár problémů. Jedním z nich byla absence dialogové listiny. Z tohoto důvodu jsem veškeré dialogy tlumočil přímo z filmu, který mi poskytnul vedoucí mé bakalářské práce pán Mgr. Michał Hanczakowski, Ph.D. Mým cílem bylo poukázat na veškeré problémy, se kterými jsem se setkal v průběhu práce s překladem filmu „Loutka“.

3.3. Překlad zastaralých slov a dialogů

Příklady:

Ach, ciociu. / Ach, teto.

Tylko bez egzaltacji. / Jenom bez exaltace. (Neunášej se nadšením).

Marszałek nie jest w prawdzie adonisem... / Maršálek není popravdě krasavec...

Nawet i twój posag przepadnie. / Dokonce zmizí i tvé věno.

Więc przypuszczasz, żeby się ośmielił? / Připouštíš, že by si to dovolil?

Zagustować we mnie? / Najít ve mně zalíbení?

⁸ Překládání a čeština str. 149 - 152

Był pan przyrodnikiem i to w dodatku entuzjastą. / Był jste přírodovědcem a k tomu nadšencem.

Co się z tobą działo? / Co s tebou bylo?

Stachu. Wina na nalewkach jeśli mi nie pomożesz. / Stachu. Nebude to tvoje vina, pokud mi nepomůžeš.

Gdzie moje binokle? / Kde je můj cvikr?

Wyglądam teraz jak stara małpa chora na fuksję / Teď vypadám jako stará opice, nemocná na zánět okostice. (poddásňový absces)

Katolik, tylko jemu nie można dawać wadium do ręki. / Katolík, jenom mu nesmíte dávat do rukou hotovost.

...nade wszystko człowiek gołębiego serca. / nade všechno, člověk s dobrým srdcem.

Zawsze się tak denervuje wożażami. / Vždy se tak trápí cestováním.

V dialozích se také objevují jak anglické, tak i ruské fráze. S těmito výrazy jsem neměl větší problémy, protože anglický jazyk ovládám velmi dobře a základy ruského jazyka jsem poznal na gymnáziu.

3.4. Typická slova období pozitivizmu ve filmu Loutka

Kalosze – galoše – gumová obuv

Przekaz na 1200 guldenów – Poštovní poukázka na 1200 guldenů

gulden – holandská měna od roku 1816 – 2001

zmonitować rymarza – upomnieć producenta galanterii skórzannej – napomenout výrobce kožené galanterie.

Bagatela – maličkost

Pryncypał – principál, šéf, vedoucí

paka – bedna na převoz zboží

monogram – zkratka vlastního jména, často dekorativně graficky upravená

preferans – karetní hra pro dvě až čtyři osoby, populární v devatenáctém až dvacátém století

galanteria – (z francouzštiny) galanterní zboží jako: kabelky, rukavičky, knoflíky...

szpakowaty – prošedivělý

koncept – hovorově nápad, myšlenka

dymisja – výpověď – vzdát se vykonávaného úřadu

obroty w sklepie – tržba

dławić – rdousit, dusit

subiekt – prodavač

aferzysta – dobrodruh

uniesienia młodości – chyby mládí

jatagan – jatagan – zbraň typická pro země islámu (např. Turecko) podobná meči

pikiety – pikety – hra v karty

pretensja do geniuszu – vysoké mínění o vlastní osobě

weksel – směnka

kontent – spokojený

suptelne komeraże – delikátní klepy

umizgać się – dvořit se

licytacja – licitace, dražba

kwesta – sbírka – sbírka peněz na dobročinné účely

amory – zálety, flirt

blagować – žvanit – vykládat nesmysly

szpicruta – jezdecký bičik
węgrzyn – uherské víno
zamach stanu – atentát
jegomość – neznámý muž, člověk
uszczerbek – újma
spisanie aktu – sepsání smlouvy
robić bokami – mít vedlejší příjmy
chychy – (hovorově – švanda)
dróżnik na kolei – železniční hlídač
morga – jitro, pozemek – stará plošná míra představující plochu, kterou oráč zorá od rána do soumraku
bieda aż piszczy – veliká bída – bída s nouzí
asygnaty – dokumenty, doklady
wisi na włosku – je na spadnutí
Palisz się pan, co? – máte obavy, bojíte se?
Pójdzie jak szkło. – Vše půjde dobře.
Impertynencje – urážky – velmi nezdvořilé a urážlivé vyjádření
Kantor – v tomto případě kancelář
wiorsta – versta – stará ruská délková míra (1066,77m)
noweliarze – kdysi o novinkách
kuglarz – kejklíč, kouzelník, podvodník,
srebrne puncki – stříbrné podnosy,
trubadur – trubadúr – označení muzikantů a zpěváků z doby středověku z jižní Francie
miesiąc miodowy – líbánky
tere... fere... kuku... – (hovorově – kecy)
oszczercy – pomlouvači
maltretować – týrat, zneužívat, trvale ubližovat
rozpusta – neřest, nemravnost
maruder – zběh, marodér, loudal

3.5. Křesťanská, chrámová píseň

Při překladu filmu jsem se setkal s písní, kterou zpívá chór v chrámě, do kterého vchází Vokulský. Chce věnovat peníze pro chudé děti a udělat dojem na Isabelu a její tetu.

Tuto píseň jsem ve své práci nepřekládal, jelikož zní v pozadí, její překlad by nebyl věrný originálu a ztratil by tak své kouzlo. Proto jsem se rozhodl tuto píseň umístit v sekci translatologických problémů.

„Ludu, mój ludu“ je píseň, kterou zpívají křesťané v chrámu v postní době před Velikonocemi.

Původ latinského textu této písně pochází z 8. století a melodie vznikla teprve v době renesance. Text této písně obviňuje Židy za smrt Ježíše Krista. Někteří považují tuto píseň za protizidovskou (antisemitskou).

Originální text písně:

Ludu, mój ludu, cózem ci uczynił? Lide, můj lide, co jsem ti udělal?
W czymem zasmucił albo w czym zawinił? Čím jsem tě zarmoutil nebo se provinil?

Jam cię wywyższył między narodami, Vynesl jsem tě nad národy
Tyś Mnie na krzyżu powyższył z łotrami. Ty jsi mně vyvýšil na kříži mezi zločinci.
[Kancionál „Chwalmy Pana“, Frysztat 1948].

3.6. Oblíbená píseň Řeckého

Na konci filmu Řecký zpívá píseň. Úryvek této písně jsem se rozhodl umístit v této sekci.

Wiosna się budzi w całej naturze	Jaro se probouzí a s ním celý kraj
Witana rzewnym słowików pieniem;	Vítá jej slavičí zpěv;
W zielonym gaju, ponad strumieniem,	V zeleném hájí, na tiché stráni,
Kwitną prześliczne dwie róże.	Kvetou dvě překrásné růže.

Největší problém při práci s překladem vznikal v místech, kde se frekvence dialogů překrývala a k tomu hrála ještě hlasitá hudba. Tyto úseky filmu jsem byl nucen několikrát přehrát a postupně dešifrovat dialog.

Dalším problémem při překladu byla samostatná nahrávka filmu, který byl natočen v roce 1968.

V této době nahrávací zařízení nedosahovalo dnešních kvalit.

Tyto drobné překážky mi však nezabránily v mém odhodlání přeložit tento film a přiblížit jej českým divákům.

3.7. Postup při práci s překladem a tvorbou titulků k filmu „Loutka“

Práce s překladem a tvorbou titulků k filmu není jednoduchá. Je třeba znát základní informace o překladu polských filmů do češtiny.

Prvním krokem při tvorbě titulků je porozumění textu originálu (v tomto případě originálem je polský jazyk). Dalším krokem je přeložit (překódovat) polské dialogy do češtiny a převést myšlenky do psané podoby. Pokud tyto kroky máme úspěšně za sebou, čeká nás krok přizpůsobení překladu formě titulků. Tento krok zabírá mnoho času a není jednoduchý. Na konec zůstává vybrat vhodný program pro načasování a vložení titulků k filmu. Tento proces je velmi zdlouhavý. Časování titulků zabírá hodně času, protože není jednoduché umístit titulek ihned správně v odpovídajícím čase. Celkově lze říci, že práce s titulky je náročná na čas pokud výsledkem má být kvalitní sledování filmu a správné porozumění děje filmu. Při překládání z polštiny do češtiny důležitým faktorem je, že přeložený text do češtiny je většinou kratší, než originální polský text.

Chtěl bych ještě poukázat na proces tvoření titulků k filmu, jelikož je to složitý proces, se kterým se pojí jistá pravidla, které bych rád objasnil.

- 1) Titulek může mít maximálně 40 znaků a může být ve dvou řádcích (2x 40).
- 2) Titulek se může ukázat pouze na několik vteřin (1-5).
- 3) Titulky nesmí narušovat pohodlí při sledování filmu.

Z těchto tří pravidel vyplývají různé následky při zpracovávání textu na titulky.

Můžeme zkracovat dialogy. Mezi nejčastější důvody patří:

- 1) Pokud některá z postav má velmi rychlý a dlouhý monolog.
- 2) Když mluví více postav najednou.
- 3) Z důvodu, kdyby přeložení celku znamenalo ztrátu přehlednosti a neporozumění.

Při tvorbě titulků můžeme dále vynechat:

- 1) Oslovení
- 2) Opakování
- 3) Přerušené výpovědi
- 4) Rétorické otázky
- 5) Pozdravy a citoslovce

Tyto faktory vynecháváme pouze v případě, že zbytečně zabírají místo v čase, které by mohlo být využito následným důležitějším titulkem.

3.8. Příklady aplikace teorie v praxi při tvorbě titulků k filmu „Loutka“

Pozdravy např. Witam cię, panie Wokulski. – Pane Vokulský.

V tomto případě by vynechání pozdravu nebylo příliš dobrou volbou, jelikož vyjadřuje citové zbarvení.

Citoslovce např. Ach, ciociu. – Teto.

V tomto případě jsem citoslovce „ach“ nevynechal z důvodu následné odpovědi, která na něj přímo navazuje slovy: „Tylko bez egzaltacji, Izabelo.“ – „Neunášej se nadšením, Isabelo.“

Přerušené výpovědi např. piędziesiąt... ze czterdzieści tysięcy. Zgadłem? – asi čtyřicet tisíc? Uhodl jsem?

Zde jsem opět nevynechal přerušenu výpověď, jelikož jsem chtěl zachovat věrnost překladu a zdůraznit, že tato postava se snaží uhádnout danou částku peněz. Kdybych tuto přerušenu výpověď vynechal, v tomto místě by zůstala asi pěti vteřinová mezera.

Oslovení např. Floro, chodź do nas drogie dziecko. - Pojď k nám drahé dítě.

Izo, dlaczego? – Proč?

Opakování např. Przepraszam. Przepraszam, kasa jest tam. - Promiňte, pokladna je támhle.

Ve všech těchto případech záleží na autorovi titulků a typu filmu, ke kterému titulky vznikají.

Jelikož dialogy jsou téměř autentické s knihou, rozhodl jsem se nevypouštět výpovědi. Takto jsem postupoval také z toho důvodu, aby ve filmu nezůstávala prázdná místa.

3.9. Pár slov o problémech při vzniku titulků k filmu „Loutka“

U titulků k filmu Loutka jsem se setkal s pár problémy.

První se vyskytl ve scéně licitace činžovního domu. V této scéně se dialogy objevují téměř každou vteřinu. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl všechny číslovky psát číslicemi. Tímto způsobem jsem velmi ulehčil čtení titulků a vešel jsem se do časového limitu.

Jména a příjmení jsem se rozhodl psát pomocí české diakritiky.

Názvy měst jsem psal v originále a přidal jsem pouze české pádové koncovky.

Vzorem k tomuto kroku se mi staly knihy a časopisy, které jsou také tlumočeny z polštiny do češtiny.

Vytváření a časování titulků k filmu „Loutka“ bylo časově náročné, ale zároveň velmi zajímavé a poučné. Vždy mně zajímalo, jak se při vytváření titulků postupuje. Nyní jsem o tuto zkušenost bohatší a věřím, že se naskytne ještě další příležitost, kdy tyto nashromážděné informace budu moct opět použít.

Bližší informace o problémech, s nimiž se můžeme setkat při překladu a tvorbě titulků, jsou uvedeny v předchozích částech této bakalářské práce.

4. Závěr

U překladu filmu „Loutka“ důležitou úlohu plnila příbuznost výchozího a cílového jazyka (polština a čeština). S románem Bolesława Prusa jsem se už dříve několikrát setkal. Měl jsem smíšené pocity. Rozhodl jsem, že se budu řídit slovy Antonyho Pyma: „Překladatel je míšenec patřící současně do dvou kultur.“ Jelikož znám obě kultury doufám, že se mi překlad povedl.

Hlavním mravním krédem každého překladatele je propagovat kulturu, mateřský jazyk jiného národa, prohlubovat mezikulturní vazby a popularizovat určitý umělecký směr.

Jak toho dosáhnout? Překladatel se musí řídit určitými kritérii originálu a nikoli potřebami budoucích čtenářů. Každý překlad si žádá individuální přístup. Měli bychom jej chápat jako jedinečný. K tomuto se vztahují i slova Voltairea: „Překlad je jako žena: buď je krásná, nebo věrná“.

[Tyto citáty jsem si zapamatoval z hodin UTP (úvod do teorie překladu)].

Cílem této bakalářské práce bylo poukázat na film „Loutka“, který vznikl na základě románu slavného polského spisovatele Bolesława Prusa. Krátce po vzniku si tento román získal velkou popularitu a uznání mezi světovou literaturou. Dnes je považován za významnou součást kulturního dědictví. Byl přeložen do mnoha jazyků, mezi kterými nechybí ani čeština. Filmová adaptace tohoto románu si uchovala své kouzlo, a proto jsem se rozhodl přiblížit jí ve své práci v rámci prohloubení vztahu mezi českým a polským divákem.

BIBLIOGRAFIE

1. Banaszkiwicz-Zygmunt, E.: *Uniwersalna Encyklopedia szkolna PWN, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003*
2. Kufnerová, Z.: *Čtení o překládání*, Vydalo Nakladatelství H & H Jinočany 2003
3. Kufnerová, Z.: *Překládání a čeština*, Vydalo Nakladatelství H & H Jinočany 2003, str. 15 - 152
4. Kurzowa, Z.: *Słownik synonimów polskich*, I wydání, Warszawa: PWN, 1998
5. Lubelski, T.: *Historia kina polskiego*, Wydawca: Videograf II S.p.z o.o., Chorzów 2008, str. 15 -296
6. Łąkowski, R.: *Encyklopedia Popularna PWN*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1982
7. Markowski, A.: *Nowy słownik poprawnej polszczyzny*, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa 2003
8. Novák, J.: *Kancionál „Chwalmy Pana“*, Frysztat 1948
9. Oliva, K.: *Polsko-český slovník. 1 a 2 díl*, Vydala Academia, nakladatelství Akademie věd České republiky, vydání 2., 1999, dotisk 2004
10. Płażewski, J.: *Historia filmu dla każdego*, Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, 1977
11. Prus, B.: *Lalka tom I i II*, Państwowy Instytut Wydawniczy, wydanie trzecie, redaktor Irena Orlewiczowa, Warszawa 1953r.
12. Siatkowski, J., Basaj, M.: *Česko-polský slovník*, wydawnictwo „Wiedza Powszechna“ wydanie III 2007r.
13. Šaur, V.: *Pravidla českého pravopisu s výkladem mluvnice*, vydalo Ottovo nakladatelství Praha 2005
14. Szkiewicz, W., Witczak W.: *Historia filmu polskiego*, Wydawnictwa Artystyczne i filmowe Warszawa 1966

15. Wiśniakowska, L.: *Słownik wyrazów obcych*, Wydawnictwo Naukowe
PWN Warszawa 2004

ANOTACE

Marek Folwarczny

Katedra slavistiky – sekce polonistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého

Název diplomové práce:

Vybrané problémy při překladu polských filmových dialogů do češtiny na příkladu typických polských filmů

Selected problems with translation of Polish film dialog to Czech demonstrated on typical Polish films.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michał Hanczakowski Ph.D.

Počet znaků: 133 840

Počet příloh: 1

Počet titulů použité literatury: 15

Klíčová slova:

Bolesław Prus, Wojciech Jerzy Has, Loutka, polský film a kino, překlad filmu, problémy při tvorbě titulků, translatologie, herecké obsazení, charakteristika hlavních postav.

Charakteristika diplomové práce:

Tato bakalářská práce je zaměřena na překlad filmového díla a následné zpracování titulků k filmu „Loutka“ režiséra Wojciecha Jerzego Hasa. Výchozím bodem pro řešení tohoto problému byl román Bolesława Prusa, na základě kterého byl film natočen. Poukázal jsem také na problémy, které vznikají během tvorby titulků k filmu. Výsledkem je práce, která blíže přibližuje polský film, kulturu a zvyky českému diváku.

Keywords:

Bolesław Prus, Wojciech Jerzy Has, Loutka, Polish film and cinema, film translation, appeared problems during subtitles creation, translation, cast, characteristic of main characters

Annotation:

This bachelor thesis is concentrated on translation of film work and after that on subtitles processing to film Loutka in direction of Wojciech Jerzy Has.

Starting point in solution of this problem was Bolesław Prus's novel on which was film created. I have also pointed on problems which rises during subtitles production. Result of thesis is zoom in of Polish film, kulture and customs to Czech viewer.

Seznam příloh

Přílohou k této diplomové práci je DVD. Jeho obsahem je úplná bakalářská práce, film Wojciecha Jerzego Hasa „Loutka“ a program Sub Edit, ve kterém byly tyto titulky vytvořeny.